

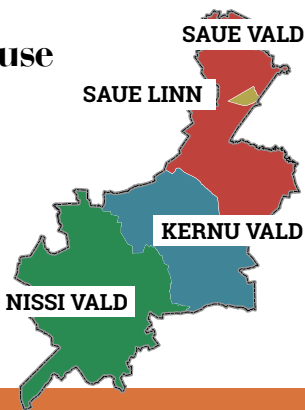
Endise Harku hooldekodu ruumides alustab augustist Triibu & Liine päevahoid

LK 2

Ühinenud omavalitsuse keskuse rajamise ja sümbolika-konkursi nüansid selguvad juba suveks

LK 3

Priileib hakkab pakkuma tervislikke lõunasuppe

LK 12

NR 5
MAI 2016

SAUE VALLALEHT

Koduvald

SUVEÜRITUS

Suvel avanevad taas külades väravad ja kohvikud, üritustesarja avamise au on Valingul ja Ailal

Möödunud aastal suve läbi väldanud üritustesarja „Saue valla avatud külavärvad“ nautisid nii tegijaid ise kui külalised. Omad said tuttavamaks ja võõrad omaks, värvate taga sai kohvi ja kooki ning aimu kogukonna karakterist.

KODUVALD
annely.sumre@sauevald.ee

Sel aastal on üritusest osa võtmas kaksteist küla, avalöögi võtavad enda peale Valingu ja Aila külad 14. mail ja „väravad sulgeb“ lõpuüritus Koppelmaal, mis jääb juba otsapidi oktoobrikuusse. Koduvald kuulas kuu jagu päevi varem üle Valingu ja Aila avatud külavärvate peakorraldaja Maris Zernandi, et milline kogemus möödunud aastast kaasa võeti ja mis sel korral plaanis on.

Mis meenub eelmisest aastast?

Ühtmoodi positiivselt meenuvad nii mõisa juurde korruga saabunud enam kui sada huvilist, kui õhtuks ainult meie ürituseks kokku tulnud bänd. Kõiki oma inimeste avatud kohvikuid kiideti emotsioonide, maitsete ja asjade eest, mida seal endaga kaasa sai. Laste jooksuvõistlus kasvatas indu spordi ja Ipsoni klubi esinemine kirge koerte vastu. Pärast külavärvate avamist on ka lemmikloomade arv meie külas märgatavalt kasvanud. Võimalik, et tänu oma uste avamisele ei ole tulevikus personaliprobleeme ka Valingu mõisa laudal, sest järeltulev põlvkond näitas seal toimuva vastu suurt huvi, võttes peale piima degusteerimist seda ka lauda kingitusena koju kaasa.

Pärast külavärvate sulgemist järgmisel päeval võis kõik väliselt olla jälle sama nagu enne avamist, kuid peidus olev pool muutus kindlasti: toredaid sõpru, positiivset meelt, head inspiratsiooni ja kõike muud sellist on kordades rohkem.

Sellise ühise korraldamise käigus tulevad välja need inimesed, kelle jaoks on nende elukeskkond tähtis ja kes ei oota, et nende olukorda

□ Ka sel aastal tuleb Valingul traditsiooniline ühispilet, laste jooksuvõistlus, kohvikud ja töötoad, pidu ja põnevust

parandatakse, vaid teevad seda tingimusteta ise. Kindlasti on sel aastal lihtsam selle poolest, et kui eelmisel aastal korraldama asudes tuli teha tutvumisring, siis nüüd on korraldajatel juba ühiseid kogemusi ja omamoodi kodune tunne. Samas oleme endiselt kõikidele väga avatud ja tunneme suurt rõõmu iga liituja üle.

AVATUD KÜLAVÄRVAD JA KOHVIKUTEPÄEVAD

- 14. mai Valingu ja Aila külad
- 18. juuni Jõgisoo küla
- 22. juuni Vanamõisa küla
- 2. juuli Laagri (+ Alliku + Tootsi + Veskimõldre elurajoon)
- 23. juuli Ääsmäe küla
- 13. august Tuula Ja Pällu külad
- 27. august Maidla küla
- 10. september Hüüru küla
- 23. oktoober Koppelmaa küla

mise aastaga oskame rohkem hinnata oma külapäeval osalejat, kes ei soovi mitte suurt hulka erinevaid sündmusi ja kohvikuid pisut kiirustades läbida, vaid pigem vähemaid ja pikemalt nautida.

Mis eesmärgi Valingu küla on sellele üritusele pannud?

Kui eelmisel aastal soovisime rohkem tunda õppida inimesi oma elukohas, ühendada põliseid ja uemaid elanikke Valingu külas, siis sel aastal plaanime pisut piire laiendada. Oleme leidnud toredaid ja aktiivseid inimesi oma naaberküllast Ailast, kellega oleme ka tihist asja hakanud ajama. Usun, et oleme sel aastal oma tegemistes pisut enesekindlamad ja läbi selle ka veel enam avatud kõikidele inimestele väljaspool meie külasid. □

Saue valla avatud külavärvad

VALINGU JA AILA KÜLAS 14. MAIL

11:00 avamine ja päeva tutvustus
Laste jooksu võistlused

12-16 avatud koduhoovid:

- Aila koolimaja kohvik
- Pargi tänava puhvet
- Läbikäiguhoov
- Naabrist parem kohvik
- Garažimüük
- Laste oma mänguasjaturg

17:00 retk mööda RMK rada Harjumaa dõmuuseumisse

20:00 pidu koos pillimeestega viljakuivatis

Veel:

- maastikumäng QR koodidega
- auhinnamäng aktiivsetele osalejatele

Täpsem info Facebooki ürituse lehel:
f Valingu ja Aila külavärvate- ja kohvikutepäev

20 aastat beebi-teadust Saue vallas

Üheksakümnendate keskel imporditi vastsesse Eesti vabariiki muude senitundmatute asjade kõrval ka arusaam, et beebid ja emad vajavad midagi enamat, kui vaid toonase kultusliku maiguga Benjamin Spocki raamatu „Teie laps“ tarkused.

LK 5

Kui ema elab kõige ilusama pilve peal

Maikuu teisel pühapäeval tähistatakse emadepäeva. Emadele viiakse kohvi voodisse, joonistatakse kaarte, nad külvatakse üle lilledega, neid kutsutakse lasteaiapidudele. Aga kuidas saab hakkama üks pisike tüdruk, kelle ema on nii kaugel, et peole tulla ei saa? Kui ta kohe üldse enam kunagi tulla ei saa.

LK 9

„Mitte keegi ei saa enam kurvaks jääda, kui tal on õhupall.“

See legendaarne ütlus kuulub karupoeg Puhhile ja ilmselt on tal õigus. Keegi pole näinud kurbade silmadega last, kes parasjagu käes punast õhupalli hoiab. Sedasama tõe jagavad ka Kerstin ja Natalia, kes Laagris Õhupallikeskuses töötavad.

LK 12

Vallavolikogus 28. aprillil

- Siseauditi teemade valik 2016. aastaks
- Vee-ettevõtja tegevuspiirkondade moodustamine ja vee-ettevõtjate kinnitamine Laagri alevikus ning Alliku, Koidu, Ääsmäe, Vanamõisa ja Valingu külas
- Vallavara võõrandamine avaliku kirjaliku enampakkumise korras (Kooli 3/5/7 korterelamu krunt)
- Vallavara võõrandamine avaliku kirjaliku enampakkumise korras (Tervise tn ja Kooli tn eramukrundid)
- Vallavara otsustuskorras tasu eest võõrandamine (Vana-Ka-darpiku)
- Saue vallas Alliku külas asuva Keldri kinnisasja ärälõike Saue vallale tasuta omandamine
- Laagri alevikus asuva Seljaku tn 2b kinnistu Saue vallale omandamine ja võõrandamine
- Saue Vallavolikogu 30.09.2010. aasta määruse nr 18 „Saue valla jäätmehoolduseeskiri“ muutmine, l lugemine
- Ühinemisläbirääkimiste komisjonide tegevuse lõpetamine
- Nõusoleku andmine riigihanke „Saue Vallavalitsuse IT seadmete kasutusrent 2016-2019“ korraldamiseks
- Harku tee 1 hoonete (endise Harku Hooldekodu hooned) tasuta kasutusse andmine lastehoiuteenuse pakkumiseks
- Saue Vallavolikogu otsuse „Koostöölepingu muutmine Ker-nu vallaga Laagri Lasteaia Ääsmäe filiaals lasteaiakohtade kasutamiseks“ muutmine
- Saue Vallavolikogu 26. juuni 2014. aasta määruse nr 14 „Saue valla laste ja noorte huvitegevuse toetamise kord erahuvialakoolides ja -spordiklubides“ muutmine
- Rahandusosakonna kvartaliaruanne

**LÖÖ JA LOO KAASA
KOHVIKUTE PÄEV
LAAGRIS**

- * PEA KODUHOOVIS PUHVETIT
- * TULE TÄNANURGALE MUUSIKAT TEGEMA
- * PANE PÜSTI TÖÖTUBA
- * VII LÄBI RULAKOOLITUS
- * NÄITA KODUAIA LILLEILU
- * JNE....JNE....JNE

2. JUULIL!!!

REGA JA KÜSI LISA: KAIJA.VELMET@SAUEVALD.EE
HILJEMALT 15. MAIKS

HEAD LAAGRI LASTEAIA VILISTLASED
JA ENDISED KOLLEEGID!

**OLETE OODATUD HÜVASTI JÄTMA
MEIE LASTEAIA VANA MAJAGA**
18. MAIL 2016 KELL 15.30-19.

KÜLASTADA ON VÕIMALIK RUUME NING
KIRJUTADA OMA MÕTTEID MÄLESTUSTERAAMATUSSE.

SAUE VALLALEHT KODUVALD

Toimetus:

Veskitammi tee 4, Laagri, Saue vald, Harjumaa
tel: 654 1156, 525 4146
e-post: annely.sumre@sauevald.ee

**Reklaamisovv esitada e-posti
adressil reklaam@sauevald.ee**

HARIDUS**Endise Harku hooldekodu ruumides
alustab augustist Triibu & Liine päevahoid**

Kui aasta alguses hooldekodu suleti ja strateegilistele vajadustele otsa vaadati, siis sündis otsus kasutada vabanenud ruume just lastehoiu teenuse pakkumiseks. Korraldati konkurs ja maikuu istungil andsid vallavolinikud OÜ-le Triibuliine päevahoiu avamiseks rohelise tule.

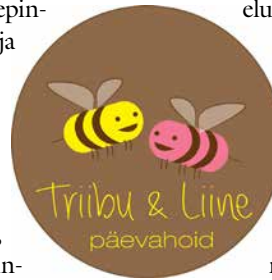
KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Abivallavanem Indrek Eensalu sõnul ei ole Saue vallas Hiiuru-Vatsla-Kiia piirkonnas mündil ühtegi munitsipaalasteaia ega ka hoiuasutust, seega hooldekodu ruumide kasutuselevõtt vastab nii vajadusele kui ka arengukava eesmärkidele. Konkursile laekus viis pakkumist, neist nelja taga olid tegijad, kes on olnud juba varemgi Saue valla lepingupartnerid. Hindamise ja valiku aluseks olid mitmed kriteeriumid, alustades pontentsiaalse teenusepakkujate senise kogemuse olemasolust, uste avamise ajast, jätkusuutlikkusest, võimalusest teha investeeringud kuni lisateenuste pakkumiseni. „Konkursi võitis Triibuliine OÜ, mille kasuks rääkis just lisateenuste pakumise valmidus erivajadustega lastele, see valdkond on meil arengukavas ära märgitud ja vajab arendamist,“ selgitas abivallavanem valiku tagamaid. Hoone antakse tasuta kasutusse viieks aastaks.

Hooldekodu ruumide kohendamine lastehoiu vajadustele nõuab ka investeeringuid. Maha on vaja võtta mõned vaheseinad, vahetada põrandakattematerjal, viimistleda laed ja värvida seinad, kohandada tualettruumid ja garderoobid lastele sobivaks. Üldehitustööd hoone lastehoiuks kohendamiseks teostab ja rahastab Saue vald, ruumide

ja õueala sisustuse ja kujunduse ning mänguasjad soetab Triibuliine OÜ.

Ise nii loojad kui lapsehoidjad Triibuliine taga seisavad Saue linna naised Signe ja Käthy Laar, kel kahepeale kokku üle kümneaastane kogemus lastehoidude loomisel ja töös hoidmises. Juba praegu tegutses nende juhtimisel kaks lastehoiuteenust pakkuvat päevahoidu Saue linnas. Oma loodud ja juhitavates hoidudes töötavad Signe ja Käthy ise ka lapsehoidjatena. Nii ollakse tegevuse sees ja kursis hoiu igapäevaeluga.

„Oleme päevahoiu laienemisest Saue valda kaua mõelnud ning see konkurs andis hea võimaluse mõeldut täide viia. Meid köitsid nii maja kui asukoht, aiaga piiratud õueala ning parkimisvõimalused.

Harku hoonetekompleks sobib peale ümberehitustööd ruumilahenduse poolest päevahoiuteenuse pakkumiseks ja jääb paljudele lapsevanematele tee äärde, sõites kodust tööle ja tagasi,“ selgitab Signe Laar. Julgust andis ka teadmine, et Saue vallas, eriti Hiiurus ja selle lähiumbruses, on lasteaias söimecaliste laste kohtade puudus ning lastehoidu seal kandis pole.

Kohad söimecalistele

Hiiurus asuvasse lastehoidu planeeritakse avada peamajas kaks päevahoiurühma söimecalistele lastele vanuses 1,5 kuni 3 eluaastat. Igas päevahoiurühmas on maksimaalne laste arv 15 ning kum-

LISAINFO**TRIIBU & LIINE PÄEVAHOID**

Harku tee 1 (endine Harku hooldekodu maja)
Lastehoid avatakse plaanide kohaselt 1. augustil 2016.
Registreerimistaotlusi saab esitada kodulehel www.triibuliine.ee.
Lisainfo: info@triibuliine.ee või 5049366.
Tasu: Saue valla lapsevanema tasu 20% alampalgast ehk 86 eurot (5 päeva nädalas) + söögiraha 2,90 eurot/päevas.
Hinnakirjaga saab lähemalt tutvuda kodulehel www.triibuliine.ee.

maski rühmas hakkab lastega tegelema kolm lapsehoidjat. Lapsevanem saab päevahoiukohta kasutada vastavalt oma vajadustele kas kõikidel päevadel nädalas, ainult mõnel päeval nädalas või ka poole päeva kaupa.

„Oma projektis oleme lisaks näinud vajadust ja võimalust pühenduda ka eri- või sobitusrühma vajavatele lastele,“ kinnitab Signe Laar. Perspektiivis kavandatakse ka tunnihoidu päeval ja öhtul, nii tööpäevadel kui nädalavahe-tustel, samuti lapsehoidja vahendamist lapse hoidmiseks lapse kodustes tingimustes. Veel plaanitakse hakata hoonetekompleksis pakkuma logopeedi, pereterapeudi ja peredele perelepituse ja toimetulekunõustamise teenust. „Suveperioodil õnnestub ehk korraldada õuesõppe päevalaagreid celkoolialistele ja algklassilastele või perepäevi ning tuua rohelisse aeda suveteatri etendused,“ loodab Signe Laar. □

NOORED**Enne viimast lõpusirget...**

Enne kui juunikuus pojengid ja paber gümaasiumi lõpiaktusel pihku antakse, enne veel kui tuleb kerge peavalu ja pabistamisega eksamisessioon üle elada, said sauevallakatest abiturientid kutse vallavanema vastuvõtule.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Traditsiooniliselt on noori ikka kevadeti korraks kokku kutsutud, on meie gümnasistid ju linnakoolides laiali ja muidu napilt ehk kokku ei puutugi. Jagatakse natuke kingitusi ja räägitakse valla olevatest teedest, viimastest pingutustest ja uutest plaanidest. Sel korral toimus üritus tavapärase kultuurimaja saali asemel hoopis kinos. Et on noortepärasem- ja omasem või nii ☺.

Kokku on sel aastal lõpetajaid pea 70, umbes paarikümnest eri koolist.

Suur osa plaanib edasi õppima minna, kinno tulnud seltskonnas oli paar tulevast keemikut, inseneri, it-inimest. Läbi käis veel tootedisain, meditsiin, psühholoogia, majandus... Kaks noormeest lubasid võtta aasta vabaks ja maailma seiklema minna. Kusagile

sooja. Kaasa said noored ka postkaardi palvega see sügisel (kui enam-vähem juba teada on, kus end sisse sättitud ja millise ülikooli nimekrjas ollakse) see koduvallaga poole teele saata. Et side säiluks ja teaks, millega tulevikutähed tegelevad. □

MUUSIKA

Päev täis muusikat ja laulu

9. aprillil oli Ääsmäe kool muusikast tulvil. 39 Saue valla laululapsel oli kaasas laul, mis südamelähedane.

HELJE KALA
Ääsmäe põhikooli
juhiabi

Päikesepaisteline päev lõi emotsionaalsetest ja siiratest esitustest veelgi eredamalt särada. Publiku seas olid ka sellel aastal tähepanelikumad kuulajad, kes andsid kuulud lauludest tagasisidet. Igast vanuserühmast valis žürii (koosseisus Mait Maltis, Imbi Orav ja Tiina Savisaar) välja kaks laululast, kes 22. ja 23. aprillil said võimaluse esineda Harjumaa laululapse konkursil Viimsis.

Päeva alustasid neli kõige nooremast 3-4-aastasest tüdrukust. I koha diplomid sai Heleriin Roosimäe (õp Linda Kardna) ja II koha Darja Tšöbulskaja (õp Astra Pöder). 5-6-aastaste laululaste seas oli parim Sandra Lee Ottmann (õp Anne Adams) ja II koht läks Janelle Nugišele (õp Linda Kardna). Meeldiva esituse ja eakohase laulu eest märgiti ära Lisanna Vähk (õp Astra Pöder).

7-9-aastaselt laululapsi oli kõige arvukamalt – 13 poissi ja tüdrukut. I koha sai Rebeka Ojaveski (õp Triin Lutsoja), II koha Liisa Arakas (õp Anne Adams). Carola Tank (õp Astra Pöder) ja Kaira Kiilberg (õp Linda Kardna) avaldasid žüriile muljet ning neid tunnustati kui tulevikulootusi muusikas. Oskar Kiilberg (õp Külli Kiivet) märgiti ära väga mõnusa ja emotsionaalse solistina.

Päeva teises pooles astusid lavale vanemad laululapsed. 10-12-aastaste vanuserühma võitja väljaselgitamine oli kõige raskem. Nii otsustati,

et Silver Robin Marimäe (õp Astra Pöder) ja Gerli Peet (õp Merike Raudkivi) on mõlemad võrdväärset jagama I-II kohta. 13-15-aastaste laulutüdrukute esitustest olid parimad Grettel Eerik (õp Külli Kiivet) ja II koht kuulus Kätri Kiilbergile (õp Külli Kiivet). 16-18-aastaste neiusid oli küll ainult kolm, kuid kõlanud laulud olid suurepäraseks ja meelde jäävaks. Kõik olid juba kogenud lauluvõistlustel osalejad. I kohaga tunnustati Saara Kaldmad (õp Heli Karu) ja II kohaga Eva-Maria Rannikut (õp Iveta Jürisson).

Žürii valis välja ka Saue valla laululapse tänavuse üldvõitja. Selleks oli Grettel Eerik, kes solistina eriliselt meelde jäi. Nii kõlaski kontserdi lõpuks veelkord Priit Pajusaare ja Aapo Ilvese „Jane aaria“. Grettel a cappella ja võimendusega esitus pani kuulajad tarduma, aplaus ei tahtnud lõppeda. Täname nende hetkede eest!

Aitäh kõikidele õpetajatele ja laululastele! Uute muusikaliste kohtumisteni! □

□ I koht Heleriin Roosimäe (3-4a)

□ I koht Grettel Eerik (13-15a) ja SAUE VALLA LAULULAPS 2016 üldvõitja

□ I koht Rebeka Ojaveski (7-9a)

□ I koht Saara Kaldma (16-18a)

□ I-II koht Gerli Peet (10-12a)

□ I-II koht Silver Robin Marimäe (10-12a)

□ I koht Sandra Lee Ottmann (5-6a)

PÄEVAKAJALINE

Ühinenud omavalitsuse keskusehoone rajamisplaanid ja sümboolikakonkursi nüansid selguvad juba suveks

Peale märtsi lõpus ühinemisotsuste vastuvõtmist ja pidulikku allkirjastamist on ühinemiserindel võtnud maad tõine argipäev – selleks, et uus ja suurem Saue vald tuleval aastal sujuvalt toimima saaks hakata, on tarvis hulganisti vähem ja rohkem bürokraatlikke asjatoimetusi.

KADRI TILLEMANN
ühinemis-
läbirääkimiste
koordinaator

Läbirääkimiskomisjonidele tõmmati joon alla – ühinemislepingu heakskiitmisega said pea poolteist aastat kestnud ühinemisläbirääkimised läbi ning seoses sellega otsustas läbirääkimiste juhtivkomisjon, et komisjonid lõpetavad oma töö. Selleks puhuks aga, et lepinguga paika pandud üleminekutegevused saaksid plaanipäraselt ellu viidud, otsustati moodustada valdkondlikud töörühmad.

Seniste komisjonide ja uute töörühmade üheks erisuseks on see, et

kui läbirääkimistesse olid olulisel määral kaasatud ka kohalikud poliitikud, siis töörühmade hakkavad tegutsema valdavalt ametnikud ja spetsialistid. Esimeses järjekorras rakendatakse tööle vallasekretäride ja juristide töörühm, kelle ülesandeks on kokku panna uue valla põhimääruse projekt ning nuputada, kuidas kogu asjaajamine sujuvalt toimima panna. Sotsiaalvaldkonna töörühma esimene töö on välja pakkuda viis, kuidas ühtlustada sotsiaalteenused ja -toetused vastavalt ühinemislepingu põhimõtetele ning haridusvaldkonna töörühm asub tegelema hallatavate asutuste koha- ja teenustasudega.

Paberimajanduse kõrval tehakse

□ 11. aprillil andsid Kernu valla, Nissi valla, Saue linna ja Saue valla juhid maavanem Ülle Rajasalule ühinemisdokumentatsiooni üle

ettevalmistusi ka uue valla sümboolikakonkursi korraldamiseks ning seatakse sihte Saue keskusehoone rajamiseks – nende tegevustega seo-

tud plaanid on kavas veel enne suurt suve paika saada ning kindlasti selgest ka piirkonna elanikke ja avalikkust teavitada.

Maavanem andis ühinemisplaanile oma heakskiidu

Lisaks ühinevate omavalitsuste volikogude otsustele eeldab uue valla sünd ka seda, et plaanile annavad oma heakskiidu kohalik maavanem ja vabariigi valitsus. 11. aprillil andsid Kernu valla, Nissi valla, Saue linna ja Saue valla juhid maavanem Ülle Rajasalule ühinemisdokumentatsiooni üle ning tänaseks on Harju maavalitsus koos oma heakskiiduga ühinemismaterjalid rahandusministeeriumisse saatnud. Seal kontrollitakse kogu paberimajandus omakorda üle ning kui kõik klapib, siis on asi küps, et ka vabariigi valitsus uue valla sünni heakskiidab. □

SAUE VALLA AMETLIKUD PLANEERINGUTEATED**SAUE VALLA TERRITOORIUMIL APRILL 2016 ALGATATI JÄRGMINE DETAILPLANEERING:**

Saue Vallavalitsuse 5.04.2016 korraldusega nr 256 algatati **Ääsmäe külas Karja tee, Karjavahe tee, Kaseurva tee, Birkenhofi 1 ja Voore tee L4** kinnistute vahelisel maa-ala ja lähialal detailplaneering. Detailplaneeringuga kavandatakse Ääsmäe külas reformimata riigimaadele, mis jäävad Karja tee, Karjavahe tee, Kaseurva tee, Birkenhofi 1 kinnistu ja Voore tee L4 vahelisele maa-alale (ligikaudse pindalaga kokku 7,3 ha) sotsiaalmaa (ühiskondlike ehitiste maa ja üldkasutatav maa), transpordimaa ja ärimaa sihtotstarbega katastriüksuste moodustamist ning hoonete ja koos seda teenindavate rajatiste püstitamist. Saue Vallavalitsus soovib taodelda munitsipaalomandisse kaks reformimata riigimaa maa-ala. Detailplaneeringuks taotletavad maa-alad asuvad tiheasustusalal. Maa-alad asuvad Ääsmäe külas kõrvuti maa-aladel, mille vahelt kulgeb Mõisa tee. Planeeritav maa-ala piirneb varem välja ehitatud infrastruktuuriga küla keskusega, sh

on võimalus liituda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Lähiumbrusesse jäävad osaliselt hoonestamata maatulundusmaad, Ääsmäe mõisahooned ning äri- ja tootmismaad. Planeeringuga lahendatakse juurdepääsud planeeritavale alale, tehnovõrkude varustus ning määratakse keskkonnanakaitsetelised abinõud. Tegemist on hoonestamata maa-alaga. Reformimata riigimaadest üks maa-ala on suurusega ca 4,4 ha ning teine maa-ala on suurusega ca 2,83 ha, millel paiknesid vasika- ja lüpsilauda kompleksid, mis on täielikult hävinud. Maa-alal asus omal ajal Ääsmäe aiand, mis on osa valla ja kogukonna ajaloost ning selle säilitamise huvides on soov rajada pargi alale kasvuhoo- ne muuseum koos tarbekasvuhoo- ne osaga. MTÜ Ääsmäe Külakogu on pöördunud Saue Vallavalitsuse poole taotlusega reformimata maa-aladele munitsipaalomandisse taotlemiseks avalikes huvides põllumajandus-kasvuhoo- ne muuseumi, pargi, tennis-

väljaku, laste mänguväljaku, puhkeala ja juurdekuuluvate rajatiste rajamise eesmärgil. Ääsmäe Külakogu eesmärgid on Ääsmäe külaelu edendamine, sealhulgas kaasaaitamine sotsiaalsete probleemide lahendamisele, tervise- ja spordi edendamisele, kogukonna- teenuste väljaarendamisele eelkõige kogukonna hüvanguks, infrastruktuuri korrashoiule ja arendamisele, külade üldilme ja elukeskkonna parandamisele, õpilaste õuesõppe vormi laiendamisele ning kultuurielu elavdamisele. Ääsmäe kandi elanikkond on noorenud ja veelgi nooremas, elujõulised ning sportlike eluviisidega. Seega on elukeskkonna kvaliteedi parandamiseks tarvis investeerida vaba aja taristusse, üldist elukeskkonda kujundavatesse objektidesse ja ka turvalisusse, läbi mille on võimalik laiendada vaba aja veetmise võimalusi ning kujundada avalikku ruumi ja suuredada piirkonna turvalisust (mänguväljakud, skatepark'id, kogukonna kogunemiskohad, tervise- ja spordi-

rajatised jne). Kogukonna huvi parema elukeskkonna ja laiendatud vaba ajaveetmise võimaluste vastu on väga suur ning viljapuupargi ja kasvuhoo- ne muuseumi ümbruse korrastamiseks ja rajamiseks vajalikud eeltööd on küla- kogukond valmis tegema talgute käigus kuna kogukonna tahe on ääretult suur ning paljud on valmis oma panuse selleks andma. Planeeringualale kavandatakse ka ärihooneid. Nendeks võivad olla eelkõige toitlustus-, majutus- ja seminarihooned. Ääsmäe kogukonna soovib maa-ala avalikes huvides kasutusse võtmiseks ning soovist muuta riigimajandi keskus mõnusaks elukeskkonnaks. Loodavas pargis kasutatakse ära võimalikult palju juba olemasolevat taristut ning looduskeskkonda (kogukonna poolt on talgute käigus taastatud mõisa pärna allee, olemasolevaid ümber- töödeldavaid asfaldiplatse on võimalik ära kasutada kergliiklusteedeks, õppesõiduplatsiks laste liikluskasvatuse korraldamiseks, tennisväljakuks,

olemasolev pinnavee kogumikraav on võimalik kujundada kauniks pargi ojak. Viljapuuparki on plaanis istutada erinevaid viljapuu liike, mille viljade koristamine annaks uue tõuke ühiskondlikult aktiivsemaks tegevuseks (ühine viljade korjamine, ümbertöötlemine jms). Park on plaanis rajada ökopargina, mis katab ise oma energia ja veevajadused. Ääsmäe Külakogu eesmärgiks on elanikkonnale vaba aja veetmise võimaluste laiendamine (mänguväljakud, skatepark'id, tennisväljakud, kogukonna kogunemiskohad, tervise- ja spordirajatised jne), kujundada avalikku ruumi ning tõsta turvalisust (tuletõrje veevõtukohtad, turvakaamerad, piirded, valgustus jne). Detailplaneeringu algatamise eesmärk on sotsiaal-, transpordi-, ärimaa sihtotstarbega kruntide moodustamine, ehitusõiguse ulatuse ja hoonestustingimuste väljaselgitamine ning määramine. Saue Vallavalitsus soovib taodelda munitsipaalomandisse kaks reformimata riigimaa maa-ala.

SAUE VALLA TERRITOORIUMIL APRILLIS 2016 KEHTESTATI JÄRGMINE DETAILPLANEERING:

Saue Vallavalitsus kehtestas 5.04.2016. korraldusega nr 257 **Ääsmäe külas moodustatava Kasemarja maaüksuse** detailplaneeringu. Detailplaneeringuga kavandatakse Ääsmäe külas jätkuvalt riigi omandis olevale maa-alale (EHAK kood 9794) liitsihtotstarbega 50% elamumaa ja 50% sotsiaalmaa (ühiskondlike ehitiste maa) katastriüksuse moodustamist ning ühe kuni 2-korruselise sotsiaalhoone ja seda teenindavate kõrvalhoonete rajamist. Planeeritavasse hoonesse kavandatakse rajada teenuskeskus koos sotsiaal- ja munit- sipaalkorteritega ning sotsiaalhoole-

kandeks vajalikud ameti- ja abiruumid. Saue Vallavolikogu 24.09.2015 kinnitas määrusega nr 19 Saue valla arengukavaga aastateks 2015-2022 (2026), mis näeb ette Saue vallas uue sotsiaal- ja elamuhoo- ne ehitamise või olemasoleva renoveerimise. Planeeritavas sotsiaalhoones hakatakse pakkuma lõunapiirkonnas vajalikke sotsiaalteenuseid ning elamisvõimalusi toetustvajavatele isikutele. Nimelt, arengukava punkt 7.1 Sotsiaalhoole- lekanne ja – teenused, sätestab, et tingimused olemasolevates sotsiaal- korterites ei vasta kaasaja nõuetele, vajalik on välja arendada sotsiaale-

lamispinnad (sotsiaalkorterid) lõunapiirkonda teenindavatele töötajatele. Vald kavandab ehitada majutuseks vajaliku peahoone, kuhu planeeritakse arvestuslikult kokku ca 20 sotsiaal- ja munitasipaalkorteri. Planeeringuala põhjapoolsesse külge hoonestusala vahele jäetakse vaba ca 31 m laiune maa-ala elanikele aiamaa kasutamise võimaldamiseks. Planeeringuala lõunapoolsesse külge on planeeritud 25-kohaline autoparkla. Detailplaneeringuks taotletav maa-ala asub Ääsmäe külas 11402 Ääsmäe tee ääres tiheasustusalal. Tegemist on hoonestamata maa-

alaga. Moodustav maaüksus piirneb Kõrgemäe, Kasemetsa ja Salu tn 17, 19, 21, 23 kinnistutega. Planeeringuga on lahendatud juurdepääsud planeeritavale alale, tehnovõrkude varustus ning on määratud keskkonnanakaitsetelised abinõud. Planeeritav maa-ala piirneb varem välja ehitatud infrastruktuuriga küla keskusega, sh on võimalus liituda ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga. Juurdepääs planeeringualale nähakse ette Ääsmäe teelt. Planeeritava maa-ala suurus on ca 1,5 ha. Kehtestatud detailplaneeringu alusel taotleb Saue vald munit- sipaalomandisse Ääsmäe külas asu-

vat Kasemarja maaüksust sotsiaal- ja elamuhoo- ne rajamise eesmärgil kohalikele omavalitsusele pandud kohustuste ja Saue valla arengukavas püstitatud ülesannete ning eesmärkide täitmiseks.

Detailplaneeringute korraldustega ning otsustega on võimalik tutvuda valla veebilehel: <http://sauevald.kovpt.ee/et/detailplaneeringud>

Lähemat informatsiooni saab planeeringute spetsialistilt Maili Metsaotsalt 654 1157 maili.metsaots@sauevald.ee

OHTLIKE JÄÄTMETE ja VANAREHVIDE KOGUMISRING laupäeval, 14. mail

Kogumispunkt Laagri alevikus
Laagri alevikus võetakse ohtlikke jäätmehärdi ja vanarehve vastu Kuuse tn 29 (vana katlamaja juures) kell 10:00-12:00.

JÄÄTMEBUSSI JA REHVIKOGUMISAUTO SÕIDUGRAAFIK:
09.00 - 09.15 Koidu küla, Koidu põik ja Koidu tee ristmik
09.30 - 09.45 Alliku küla, Kotka tee ja Kauri tee ristmik
10.00 - 10.15 Vatsla küla, Kodase- ma ja Vatsla tee nurk
10.30 - 10.45 Hüüru küla, Hüüru mõis

11.00 - 11.15 Kiia küla, Kiia küla mänguväljak
11.30 - 11.45 Alliku küla, Vanamõisa seltsimaja parkla
12.00 - 12.15 Vanamõisa küla, Suurevälja tee/Rõika tn ristmik
12.30 - 12.45 Vanamõisa küla, Välja tee/Jalaka tee läheduses pakendikonteinerid
13.00 - 13.15 Aila küla, Pikamäe tee sissesõit
13.30 - 13.45 Valingu küla, Puieste tee sissesõit (enne Suurekivi elurajooni)
14.00 - 14.15 Aila küla, Valingu-Jõgisoo tee, jäätmemaja ees

14.30 - 14.45 Jõgisoo küla, Lõokese tn sissesõit
15.00 - 15.15 Koppelmaa küla, Koppelmaa aiandusühistus
15.30 - 15.45 Tuula küla, Vana-Tuula tee kortermajade kõrval
16.00 - 16.15 Ääsmäe küla, Kasesalu tn koolimaja parkla
16.30 - 16.45 Maidla küla, kesku- se autobussipeatus (Haraka tee ristis)
17.00 - 17.15 Maidla küla, Maidla aiandusühistus (Jõe AÜ ristis)

Tavaliselt kodumajapidamises tekkivad ohtlikud jäätmed on

patareid ja akud, vanad värvid, lahustid, lakid, liimid ja nende jäägid, trükivärvid, vanaõlid, õlised kaltsud, õlifiltrid, ravimid, päevalgus ja säästulambid, elavhõbedaga kraadiklaasid, tundmatud või mittevajalikud kemikaalid, ohtlikke aineid sisaldavad pakendid, väetised ja pestitsiidid, rotimürk jm biotsiidid jms. NB! Eterniiti ja asbesti sisaldavaid lammutusjäätmeid sellel kogumisringil vastu ei võeta!

PALUN OLGE TÄPSED, KUNA VALD ON SUUR JA GRAAFIK

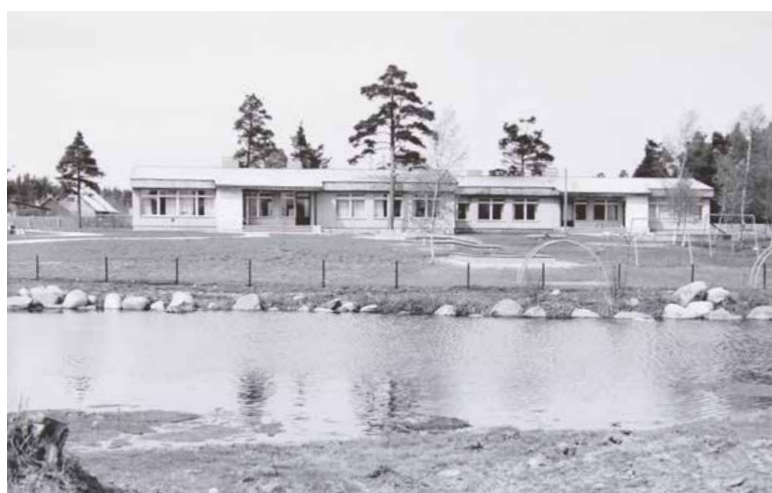
TIHE. JÄÄTMEBUSSIL ja REH- VIAUTOL ETTENÄHTUD KELLAJAST KAUEM PEATUDA EI OLE VÕIMALIK!

NB! Asutused ja ettevõtted peavad oma jäätmed (sh vanarehvid) ise üle andma otselepingutega vastavatele jäätmekäitlusteetvõtetele.

Saue valla elanikud saavad kodus ohtlikud jäätmed tasuta ära anda ka Pääsküla jäätmejaama, aadressil Raba 40, Pääsküla. Lisa- info telefonil 15155.

Alevik ajajoonel Laagri lasteaed (sovhoosi lasteaed)

Laagri kultuurikeskuses on üleval nostalgiline näitus aastakümnete- tagusest Laagri alevikust. Pildid on kokku kogutud Eesti filmiarhiivist ja vaade ajaloolisele avalikule ruumile on külastajatele nähtav kuni novembrini. Samal ajal on kohalik fotograaf Merike Kensi (Sydamest Sydamesse OÜ) võtnud endale põneva ülesande otsida üles täpselt samad kohad, leida õige fookus ning teha sama kaader juba tänasest päevast. Vallalehel räägime jagada neid „enne ja pärast“ hetki ka lugejatega.

PERE JA LAPSED

20 aastat beebiteadust Saue vallas

Üheksakümnendate keskel imporditi vastesse Eesti vabariiki muude uute ja seni-tundmatute asjade kõrval ka arusaam, et beebid ja nende emad vajavad midagi enam kui vaid toonase kultusliku maiguga Benjamin Spocki raamatu „Teie laps“ tarkused. Ka Saue vallas alustas esimene beebikool 1996. aastal ja kaks kümnendit ridamisi on ühiste kooskäimiste ja mängukoolide kaudu toetatud noori emasid ja nende beebide kasvamist.

KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Kui eelmised 50 aastat oli täiesti piisav, kui aastavaru- ne põnn juba lasteaeda viia, siis miks ühtäkki oli vaja spetsiaal- seid beebikoole? Sirje Liiv, kes on paarkümmend aastat Saue vallas beebikultuuri vedanud, usub, et põhjus oli selles, et vanasti olidki vanemad rohkem kodus, olid olemas ka kodused vanavanemad, kes titadele regilaule laulsid ja nendega mängisid. Aga siis ühtäkki hakkas kõigil olema kiire, põnev elu uues ühiskonnakorralduses, vajadus kar- jääri teha ja läbi lüüa. Tähelepanu keskendus sel väärtuste muutumise ajal mujale. „Ja sedamööda, kuidas inimene linnastub, on üha enam vaja loovtegevust,“ usub Sirje.

Esimene beebikool läks käima 1996. aasta kevadel Laagri huviklubi tiiva all. Õieti oli see ülehar- jumaalne Saksa fondide kaudu finantseeritud imikuprojekt, milles osalemist pakuti tol ajal ka klubi juhtinud Sirje Liivile. Natuke anti kaasa ka välismaist teadmist beebide arenemisest, kuid peamiselt tuli Sirjel endal leiutada, mida ja kuidas kokkutulnud emadele pak- kuda. „Eks ma esialgu olin kõhevil küll, sest ega mul ju mingit vastavat tausta ei olnud. Aga siis mõtlesin, et mul on ju omal kolm last, kes ei käinud lasteaias ja kellega ma ise päevast päeva tegelesin, ju mul siis ikka mingi kogemus on olemas,“ meenutab Sirje. Ja mida väike inime- ne vajab, sellest on Sirjel kõik need kaks aastakümnet olnud selge arusaam. „Laps vajab seda, et teda kuulda ja pandaks tähele. Ja ta va- jab ka eduelamust,“ sedastab naine.

Muusikakeskne beebikultuur

Päris alguses keskendusid beekoolid emmede harimisele, toimusid

□ *Babyfit*'is saab ema trennis käia ja seda saab teha koos lapsega, ei pea ootama, kuni isa koju tuleb ja emale selleks vaba tunnikese annab

□ Beebikoolis mängivad lapsed koos emadega rütmipille, lauldakse vanu eesti regilaule, mis on väga füüsilised: tehakse samal ajal liigutusi kaasa ja tatsutakse-patsutatakse, aga tegelikult on suurem ja sisulisem väärtus see, et sellise koosolemise kaudu õpib vanem oma last tundma

igasugused tervishoiuteemalised loengud, aga õige pea selgus, et ega need beebid samal ajal ei istu tasa, tekkis vajadus nendega ka tegele- da. Ja niimoodi loomulikus aren- gus on beebikoolindus Saue vallas jõudnudki välja pigem beebidega koos tehtavani. Sirje puhul on siis dominant muusikas. Tema juures mängivad beebid koos emadega rütmipille, lauldakse vanu eesti re- gilaule, mis on väga füüsilised: te- hakse samal ajal liigutusi kaasa ja tatsutakse-patsutatakse. „Ehe hää!, mis ema suust tuleb, silpidel baseer-uvad lihtsad laulud ja patsutamised

– see kõik on tähtis. Aga tegelikult on suurem ja sisulisem väärtus see, et sellise koosolemise kaudu õpib vanem oma last tundma. Kuidas ta käitub grupis, kuidas oskab teistega arvestada, kuidas ta tegutseb väljas- pool koduseinte subjektiivset reaalsust. Beebikool ei olegi ehk niivõrd lapse kui just ema jaoks,“ selgitab Sirje.

Beebid ei ole selle 20 aastaga Sirje arvates palju muutunud. Ikka on nii, et tüdrukud on julgemad ja hakkajamad ning poisid tsipa roh- kem ema seelikusabas kinni. Ikka satub sekka mõni, kes rahmeldab ja igas tegevuses esimene ja häälekam on. Ja mõni, kes vaikselt vaatleb ja ei pruugi isegi midagi aktiivselt kaasa teha, aga jälgib see-cest tähe- lepanelikult. „Emad on vahel öeld- nud, et laps käitub kodus täiesti vastupidiselt, aga näiteks need, kes tunnis olles pigem eemalolevad on, laulavad kodus kõik laulud järele ja tantusammud on selged. Nii et kül- ge jääb see igal juhul,“ rõõmustab Sirje.

Ja filosoofia, et lastagu lapsel olla täpselt nii, nagu ta tahab, on Sirje tegevuse alustala. Ta ei poolda seda, et last peaks beebitunnis sundima või keelama – kuni teisi segama ei hakka, on kõik okei. Lapsele peab

jääma arusaam, et ta on aktseptee- ritav just nii, nagu ta parasjagu on.

Küll on vanemad selle kahe de- kaadi pikkuse tegevuse jooksul natuke muutunud. Ollakse palju teadlikumad, internet on ju beebi- tarkust täis. Samas ka avatumad ja kõrgemate ootustega. Aja märk on ka see, et algusaastatel olid beebi- koolis valdavalt emad, nüüd satub ka isasid sekka, isegi vanaisasid. „Esimised kolm aastat on lapse ku- junemisel, tema väärtushinnangu- te, enesesusalduse, empaatiavõime arendamise osas kriitilise tähtsu- sega aeg, mul on hea meel, et me oleme tänaseks oma ühiskonnakor- raldusega sealmaal, et emad saavad ja tahavad oma lastega sel ajal täie pühendumusega tegeleda,“ nendib Sirje.

Beebiteaduse võimlemise koolkond

Ave Lähkeri, kes samuti emade ja beebidega Saue vallas tegeleb, foo- kus on Sirjest erinevalt mitte niipal- ju muusikal ja laulul kui võimlemi- sel. Ave veab *Babyfit*'i trenne Laagri kultuurikeskuses. Temagi on seda meelt, et eelkõige on vaja neid kooskäimisi ema jaoks. Esiteks saab ema endale samasuguste huvide ja päevateemadega suhtlemiskaasli. Tema võimlemisgrupi naised käivad näiteks aeg-ajalt kambakesi kärude- ga jalutamaski, moodustub nagu omasuguste klubi ja kogukond. Teiseks saab ema tänu võimlemise- le ka mõõduka füüsilise koormuse ja seda saab teha koos lapsega, ei pea ootama, kuni isa koju tuleb ja emale selleks vaba tunnikese annab. Lisaks õpib laps beebieas just läbi liigutuste, ainult rääkimine ei arenda. On olemas täitsa spetsiaalseid harjutusi näiteks keskendumise pa- randamiseks, füüsilise liigutamine on otseselt seotud lapse mõtlemise ja tajudega.

„Aga oluline on ka see, et ema saab teada, kuidas tema laps käitub erinevates seltskondades. Sealjuures minu kogemus ütleb, et lapsed jäl- jendavad ema täiesti,“ teab Ave. Kui ema tuleb tundi, on ise kohmetu ja natuke hirmul, siis laps kardab ka. Kui ema laseb vabaks ja hakkab lii- kuma, tuleb laps orgaaniliselt järele. „Kõik algab emast, milliseid seisu- kohad laps võtab eluks, millised tõekspeidamised või hirmud kaasa saab. Ma olen õppinud, et laps va- jab eluks viit pädevust: enesekind- lust, avatust, usaldust, elurõõmu ja uudishimu. Ja see kõik algabki beebieast, kolmadaks eluaastaks on lapsel kujunenud pilt maailmast ja suhe maailmaga,“ toetab ka Ave Sirje arvamust. □

Beebikool toidab lapse loovust

Esimese lapse sündides olin äsja Laagrisse kolinud ja Sirje Liivi juhenda- datav beebikool oli esmajoones just mulle endale vajalik. Värskest emaks saanuna vajasin julgustust ja toetust, uude keskkonda kolinuna andis beebi- kool mulle sotsiaalse võrgustiku, esimesed tuttavad ja suhted. Teise lapse sündides ma emana enam nii ärev ei olnud, aga just kohtumisko- hana oli beebikool minu jaoks endi- selt oluline. Samas oli see ka minu ja lapse omamoodi ühine rituaal.

See, mida Sirje beebitunnis teeb, on väga mitmekihiline. Kõigepealt tema oskus atmosfääri luua, alati tunned end hästi ja oodatuna, hea on tulla. Teine on loovuse pool: lii- kumine, muusika, kunst, mille Sirje üksteise sisse põimib. See, kuidas ta sel maastikul ringi liigub ja erinevaid tehnikaid kasutab, on imeline. Õel- da, et see on beebide muusikatund, oleks liigne kitsendamine. Seal on oma keha tunnetama õppimine, pil- limäng, iseolemine... Sirje toidab las- te loovust, kõikidel on lubatud olla, nagu nad on. Ei survestata, ei öelda, et sa pead või ei tohi, ei panda raami- desse. Ja mis veel oluline – ta toetab sidet ema ja lapse vahel, võttes oma leebel moel hirme ja ärevust maha, aga jäädes ise tahaplaanile.

Olen oma kõigi kolme lapsega Laagri kultuurikeskuses beebikoolis käinud ja nad kõik on väga erinevalt käitunud. Vanem tütar istus ainult sü- les ja kuulas, aga kodus laulis terve repertuaari ette. Teine laps oli juba tites peast sündinud artist, tegi kõi- ke kaasa, Sirje ütles, et talle anna või kohe mikrofon kätte. Ja kolmas laps ütleb veel tänagi, kolm aastat hiljem, kultuurikeskusest möödudes, et ta- hab pim-pommi tagasi minna. See oli meil seal üks tunnist tundi korduv lastelaul ja see jäi meelde.

Tänaseks on mõlemad mu vane- mad lapsed läinud kunsti teed. Ju need anded seal beebikooli juures juba arenema hakkasid.

Pille Kütt, lapsevanem

HEA SAUE VALLA BEEBI JA TEMA VANEMAD!

Saue valla BEEBIPÄEV toimub 4. juunil, kell 11 Saue valla Kultuurikeskuses, Veskitammi 8, Laagri

Beebipäevale ootame beebisid, kes on sündinud vahemikus 01.01 – 30.04.2016. Palume Teid registreeruda kuni 01.06.2016, telefonil 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee

BEEBIPÄEVA KAVA:

11.00 Saue vallavanema tervitus, Beebidele kingituste jagamine
11.40 Beebipäeva tort ja tee
11.50 Pildistamine fotonurgas
Vestlusring kuni 13.00 ni

BEEBINÄDAL 15.-20. MAIL, kus kõik regulaarsed tegevused on huvilistele tasuta

- P, 15.05 14.30 muusikateraapiline tegevus, kus teemaks ema hää!,
- E, 16.05 10.30 „Peremuusika“. Ema, tule koos beebi ja tema venna või õega. Kutsuge isa ka kaasa!
- T, 17.05 11.00 suur kunstitund suures saalis
- K, 18.05 10.30 kollaste pesamunade tegevus lastele vanuses 1-2 aastat
- N, 19.05 11.00 siniste pesamunade tegevus lastele vanuses 2-3 aastat
- R, 20.05 10.00 BABYFIT suures saalis

PÄÄSKÜLA JÄÄTMEJAAM

Saue valla elanikud saavad erinevaid jäätmeid ära anda Pääsküla jäätmejaama (Raba tn 40, Tallinn). Jäätmejaam võtab erinevaid jäätmeid vastu vastavalt jäätmejaama hinnakirjale. Teatud jäätmeliike, nt ohtlikke jäätmeid, kasutuskõlblikku mööblit, komplektseid elektri- ja elektroonika-seadmeid, lehtklaasi jne võetakse vastu ka tasuta. Tutvuge jäätmejaama võimaluste ja hinnakirjaga.

JÄÄTMEJAAM ON AVATUD:

E, R 14–19, K 8–13, L, P 10–15 riigipühadel suletud
Lisainfo: www.ragnsells.ee või telefoni 6060 439

JÄÄTMEMAJAD (pakend + paber + patareikast)

Aila küla	Vanakooli	(72701:003:0012)
Jõgisoo küla	seltsimaja	(72703:002:0092)
Alliku küla	Kurvi tee 411	(72701:002:0801)
Hüüru küla	Sauna	(72701:001:0601)
Pärinurme küla	Kopli	(72704:002:0255)
Koppelmaa küla	Voore mõis	(72704:003:0268)
Maidla küla	Madise	(72704:003:0234)
Tuula küla	Loosaare	(72704:001:0467)
Tuula küla	Keskuse	(72704:001:0371)

Kiia küla, Kiia ridaelamud/korvpalliväljak (praegu veel patareikast puudub)

Tuula jäätmemaja

AVALIKUD PABERI JA PAPI KONTEINERID

- Alliku küla Allika tee 10 (Vanamõisa seltsimaja)
- Alliku küla Kotka tee ja Kauri rist
- Hüüru küla Hüüru mõisa parkla
- Hüüru küla Saare ja Kiviaia tn nurk
- Jõgisoo küla Jõgisoo tee küla infotahvli kõrval/Olerexi tankla lähedal
- Jõgisoo küla Lõokese tn
- Koidu küla Koidu tee ja Koidu põik rist
- Koppelmaa küla aiandusühistu ühismaa
- Laagri Kuuse tn vana katlamaja
- Laagri Nõlvaku ja Sillaku rist
- Laagri Vanasilla tee/Kaselaane nurk
- Laagri alevik Rebase tee nurk
- Laagri Sae tn parkla
- Laagri Veskitammi 3a parkla
- Laagri Urva tn mänguväljaku parkla
- Maidla küla seltsimaja/keskuse autobussipeatus
- Maidla küla aiandusühistud (Jõe AÜ lähistel)
- Tuula küla kortermajade juures
- Valingu küla Puiestee 4
- Valingu küla Suurekivi elurajooni sissesõit
- Vanamõisa küla Männivälja elurajoon, Välja tee kolmnurk
- Vanamõisa küla Rõika tn
- Vatsla küla Vatsla ja Kodasema tee nurk
- Vatsla küla Paesoo tee L2 ja Vatsla tee rist (autolammutuskoja juures)
- Ääsmäe Harutee pood
- Ääsmäe küla Kasemäe ja Kuuskmetza tn nurk
- Ääsmäe küla Kasesalu kortermajad

Paberit ja pappi võib viia ka Pääsküla jäätmejaama.

JÄÄTMED

Milliseid jäätmeid koguda eraldi ja kuhu neid viia?

Kevad on käes ning paljude heakorraldajate ja ka kevadkoristuste valguses on hea aeg meelde tuletada, milliseid jäätmeid tuleb koguda eraldi, kuhu liigiti kogutud jäätmed ära saab viia ning mis muudatusi tõi endaga kaasa aasta alguses jõustunud olmejäätmete sorteerimise kord.

KATRINA
UTSAR
keskkonna-
spetsialist

Aasta alguses jõustus keskkonnaministri määrus, millega kehtestati olmejäätmete liigiti kogumise üldised nõuded. Seetõttu ajakohastatakse ka Saue valla jäätmehoolduseeskirja ning tehakse vajalikud muudatused jäätmete liigiti kogumiseks.

Olmejäätmete sortimismääruse järgi tuleb kohalikul omavalitsusel tagada, et liigiti oleks võimalik koguda vähemalt järgmisi jäätmeliike:

1. paber ja kartong;
2. plastid;
3. metallid;
4. klaas;
5. biolagunevad aia- ja haljastusjäätmed;
6. biolagunevad köögi- ja sööklajäätmed;
7. pakendid, sh paber- ja kartong-, plast-, puit-, metall-, komposiit-, klaas-, tekstiil- ja muud olmejäätmete mõistele vastavad pakendid;
8. ohtlikud jäätmed ning olmes tekkinud ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud pakendid.

Lisaks tuleb tekkekohas liigiti koguda ka:

9. puit;
10. tekstiil;
11. suurjäätmed;
12. probleemtoodete jäätmed;
13. bioloogiliselt mittelagunevad aia- ja haljastusjäätmed

Nõuete täiendamine ei tähenda, et majade juures peab olema kõigi eraldi kogutavate jäätmeliikide

jaoks eraldi konteiner. Võimalusi liigiti kogutud jäätmete nõuetekohaseks ära andmiseks on mitmeid.

Olmejäätmete sortimise ja liigiti kogumise korraldamiseks on kohalikel omavalitsustel kolm võimalust, mida võib rakendada kas ühekaupa või komplekselt:

- ühildades liigiti kogutud jäätmete veo korraldatud olmejäätmeveoga;
- kasutada avalikke jäätmete kogumispunkte ja jäätmejaamu;
- korraldada jäätmete kogumisringe.

Oluline on, et korterelamute, sh teatud suuruses asutuste ja ettevõtete juures oleksid lisaks segaolmejäätmete konteinerile ka paberi- ja papikonteiner ning biolagunevate jäätmete konteiner. Siinkohal olulist muudatust ei ole, kuna ka praegu kehtiva Saue valla jäätmehoolduseeskirja kohaselt peab paberi ja kartongi konteiner olema üle nelja korteriga elamu ning üle 2 5 töötajaga (või suure jäätmetekkega) asutuse/ettevõtte juures. Biolagunevate köögi- ja

sööklajäätmete konteiner peab olema enama kui 10 korteriga elamu juures, kaubandus- või tootlustus- asutuse juures ning üle 25 töötajaga (või suure jäätmetekkega) asutuse/ettevõtte juures.

Olmejäätmete liigiti kogumise nõuete täiendustega on aga konteinereid lisatud jäätmejaamadesse, kus kodanikel on võimalus panna jäätmeid, mida siiani polnud võimalik kuhugi anda – näiteks plastesemed, lehtklaas, eterniit jne.

Korraldatud jäätmeveoga haaratud jäätmed

Olmejäätmeid tuleb sortida juba nende tekkimise ajal ja tekkekohas ning anda need jäätmekäitlejale üle liikide kaupa. Jäätmete tekkekohas sortimine ja liigiti kogumine on selle poolest eelistatud, et tagab taaskasutatavate jäätmete kõrgema kvaliteedi ja parema taaskasutamise võimaluse.

PAKENDIKONTEINERID (segapakend)

- Alliku küla Kauri tee/Kotka tee rist
- Alliku küla Allika tee 10/ Vanamõisa seltsimaja
- Hüüru küla, Hüüru mõisa parkla
- Koidu küla Koidu tee ja Koidu põik rist
- Koppelmaa küla aiandusühistute ühismaa
- Laagri alevik Kuuse 26 mänguväljaku kõrval
- Laagri alevik Kuuse vana katlamaja
- Laagri alevik Sae tn parkla
- Laagri alevik Nõlvaku/Sillaku rist
- Laagri alevik Veskitammi 3a parkla
- Maidla küla aiandusühistud
- Tuula küla kortermajad
- Valingu küla Suurekivi elurajooni sissesõit
- Vanamõisa küla Männivälja elurajoon, Välja tee rist
- Vanamõisa küla Rõika tn rist
- Vatsla küla Kodasemaja Vatsla tee rist
- Ääsmäe küla Kasesalu kortermajad
- Ääsmäe küla Kasemäe ja Kuuskmetza tn nurk
- Ääsmäe Haru tee pood
- Pärnu mnt Salzburgi hotell

Saue vallas saab korraldatud jäätmeveoga ära anda:

- paber ja kartong;
- segaolmejäätmed;
- biolagunevad köögi- ja sööklajätmed;
- suurjäätmed.

Korterelamu või korteriühistu, samuti suurem ettevõtte/asutus, peab oma territooriumile paigaldama paberi- ja papijätmete konteineri ning biolagunevate jäätmete konteineri. Erinevad tootjavastutusorganisatsioonid pakuvad võimalust paigutada korterelamute juurde tasuta ka pakendikonteinerid.

Suurjäätmete (nt vana mööbel, diivanid jne) äravedu tuleb eelnevalt tellida jäätmevedajalt ning kokku leppida ka asukoht, kuhu suurjäätmeid jätta. Kui korterelamutes tekib suurjäätmeid perioodiliselt, oleks mõistlik tellida graafikujärgne suurjäätmete vedu.

Ühepereelamute puhul ei ole nõuet paigutada iga maja juurde lisakonteinerit. Vanapaberit ja kartongi saab ära anda korraldatud jäätmeveo raames jäätmevedajaga kokkuleppel kindlatel päevadel, avalike pakendikonteineritega või kogumisenä jäätmejaamades. Biolagunevate jäätmete puhul on ühepereelamutes võimaluseks kompostimine või eraldi biolagunevate jäätmete konteiner.

Ohtlike jäätmete äraandmise võimalused

Ohtlikud jäätmed on jäätmed, mis oma kahjuliku toime tõttu võivad olla ohtlikud tervisele, varale või keskkonnale.

Tavaliselt kodumajapidamises tekivad ohtlikud jäätmed on:

- aegunud ravimid;

- elavhõbedaga kraadiklaasid;
- kodukemikaalid (torupuhastusvahendid, küünelakieemaldid, juukselakid, õhuvärskendid jms);
- vanaõli, õlised kaltsud, õlifiltrid;
- värvi-, laki-, liimi- ja lahustijäätmed;
- väetised ja pestitsiidid;
- rotimürk jm biotsiidid;
- kompaktlambid ehk säästupirnid, päevavalguslambid;
- patareid ja akud.

Saue valla elanikud saavad koduseid ohtlike jäätmeid ja vanarehve TASUTA ära anda Pääsküla jäätmejaama (Raba tn 40, Tallinn).

Lisaks korraldab Saue vallavalitsus kevadel ja sügisel ohtlike jäätmete ja vanarehvide kogumisringe. Kogumisringide toimumisest teavitatakse valla ajalehes. Sel kevadel on ohtlike jäätmete ja vanarehvide kogumisring 14. mail.

1. oktoobrist 2015 jätkas Saue vallas prügiveo teenuse osutamist Ragn-Sells AS ja seda kuni 30. aprillini 2020. Kontakt: Ragn-Sells AS, www.ragnsells.ee, infotelefon 15155.

Probleemtoodete jäätmed

Probleemtoode on selline, mille jäätmed põhjustavad või võivad põhjustada tervise- või keskkonnanõuetu, keskkonnanahäiringuid või keskkonna ülemäära risustamist.

Probleemtoodet on näiteks patareid ja akud, mootorsõidukid ja nende osad, elektri- ja elektroonikaseadmed ja nende osad, rehvid jne. Probleemtoodet saab viia jäätmejaamadesse, kogumispunktidesse, kus on vastavad kogumiskonteinerid (näiteks patareid) või tagastada poodi (näiteks kui ostate uue elektroonikaseadme).

Elektroonikaromude tagastamisel kauplusesse tasub eelnevalt kauplusest üle küsida tagastamise võimalused. Tasuta saab üks ühe vastu tagastada ainult sama liiki ja sama otstarvet täitvat seadet. Ehk uue külmiku ostmisel katkist pesumasinat poodi tasuta ära anda ei saa. Elektroonikaromusid saab tasuta üle anda ka elektroonikaromude kogumispunktidesse.

Patareid ja akusid saab tasuta üle anda või visata spetsiaalsesse konteineritesse nendes kauplustes, kus just sellist liiki tooteid müüakse. Samuti on Saue vallas mitmeid patareide kogumiskaste.

Romusõiduki saab üle anda lähimasse sama marki autosid müüvasse kauplusesse või viia jäätmeluba ja ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavasse lammutuskotta.

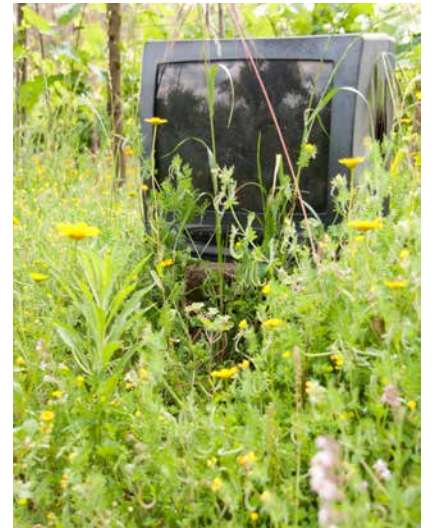
Rehvid saab viia jäätmejaama või ära anda kogumisringil. ▣

ELEKTRI- JA ELEKTROONIKASEADMETE KONTEINER

Ääsmäel Infokaitseüsteemid OÜ hoovis E-R 9-16.

PANNA VÕIB KONTEINERISSE:

1. suured kodumasinad (pesumasinad, pliivid, külmikud, kliimaseadmed, elektriradiaatorid jne);
2. väikesed kodumasinad (tolmuimejad, rösterid, kohvimasinad, triikraud, kellad, kaalud jne);
3. IT- ja telekommunikatsiooniseadmed (arvutid, printerid, koopiamasinad, faksid, telefonid jne);
4. audio-video seadmed (televisoorid, kaamerad, raadiod, muusikariistad);
5. valgustusseadmed (valgustid, kompaktlambid jne);
6. tööriistad (v.a tööstuslikud aiatööriistad, puurid, elektriniidukid jne);
7. mänguasjad (elektrirongid, videomängud, elektrilised spordivahendid jne);
8. seire- ja valveseadmed (suitsuandurid, termostaadid jne)

Komplektseid elektri- ja elektroonikaseadmeid võetakse tasuta vastu ka Pääsküla jäätmejaamas.

PATAREIKASTID

- Saue vallavalitsus
- Laagri kool
- Laagri lasteaed
- Maidla seltsimaja
- Ääsmäe kool
- Vanamõisa seltsimaja
- Jõgisoo piim OÜ
- Hüüru mõis

PATAREISID SAAB VIIA VEEL KA:

- suurematesse kauplustesse
- Pääsküla jäätmejaama
- jäätmemajades asuvasse
- patareikastidesse
- üle anda ohtlike jäätmete kogumisringidel

RIIDEPUNKTI KONTEINER

Saue vallas on kaks avalikku riidekogumiskonteinerit. Kogutakse riideid ja jalanõusid. Kokku kogutud riideid/jalanõusid kasutatakse heategevuslikel eesmärkidel ja toimetatakse abivajajatele.

ASUKOHT:

Veskitammi tn 3a parkla, Laagri alevik ja Hüüru mõisa parkla, Hüüru küla.

Kasutatud riideid saab ära anda ka erinevatesse uus- ja taaskasutuskeskustesse (nt Tallinnas).

KLAASIKONTEINERID (klaaspakend)

- Laagri Kuuse tn 26 mänguväljaku juures
- Laagri Veskitammi 3a (parkla)
- Alliku küla Allika tee 10
- Koidu küla Koidu tee ja Koidu põik
- Alliku küla Kotka/Kauri rist
- Laagri alevik Salzburgi hotell
- Tuula küla kortermajad

- Vanamõisa küla, Rõika
- Hüüru küla Kiviaia ja Lepiku teerist
- Maidla küla (bussipeatus)
- Laagri alevik Nõlvaku/Sillaku
- Laagri Kuuse 29
- Laagri Veskimõldre, Sae tn parkla

TÄHTPÄEV

Emad – nii ühtemoodi ja samas nii erinevad

Enamasti nad ootavad kannatlikult lapse sündimist, siis seda, et põnnid jalad alla ja sõnad suhu saaksid, siis ootavad veel kannatlikumalt kooliküpsust ja siis, et pubekaea kriisid valutult mööduks. Siis nad ootavad, et laps õigel ajal koju tuleks ja siis seda, et ta õigel ajal kodust ära läheks. Ja siis nad ootavad, et laps vahel ikka külla tuleks ja siis kannatlikult, et lapsed juba lapselapsi teeksid.

KV
KODUVALD

 KODUVALD
annely.sumre@
sauevald.ee

Mõni ema läheb ühe lapsega natuke hulluks ja teine toimetab neljaga mängleva kergusega. Mõni ema õpetab nullist hernesuppi tegema, teine niplispitsi heegeldama, aga

kolmas käib võsukelega maailma katustel ja rokk-kontsertidel. Üks ema kannab kontsi, teine tennisid. Üks suunab loodust hoidma, teine vene kirjandusklassikat avastama,

kolmas lubab elutoa seinale vesivärvidega pilte joonistada. Mõni oskab kohe loomulikult andest ema olla, teine peab kogemuste läbi õppima. Aga ühes asjas on vist küll kõik

emad sarnased. Nad on oma lastele olulised. Ükskõik, millised nad ka parasjagu on. Nad lihtsalt on. Emad. See loeb. See on lõpmatult tähtis. **□**

FOTOD: MERIKE KENS

MARILI (26) JA LUISE (8 KUUD) LAAGRIST

Marili: „Kõige raskem on olla lapse parim eeskuju, sest tema saab oma tööks pidamised ju vanematelt. Last kasvatades tuleb mõelda, kuidas meie käitumine ning eluviisid läbi lapse silmade paistavad. Enda analüüsimine ei ole kerge, kuid sellest võivad kõik osapooled. Juba nende vaevalt kaheksa kuu jooksul, mil olen olnud ema, tunnen, et olen tänu lapsele muutunud paremaks inimeseks.

Kõige rõõmustavamaks emaks olemise juures on oma lapse kasvamise-arenemise protsessi jälgides tõdemine, et tänu minule on ta siin ja saab kogeda kõike, mis elul talle on pakkuda. Kuigi lapsevanemaks saades peab paratamatult oma senist elukorraldust muutama, olen mina leidnud, et kõik enne lapse sündi olu jääb tugevalt alla sellele, mis tuli pärast lapse sündi.

Emaks olemine on suurim kingitus, mida elu saab anda ja seda näeb iga ema ALATI oma lapse silmadest.

Ema rollis iseloomustaksin end eelkõige kaitsjana, kes on kõige valmis, et muuta maailm paremaks kohaks oma lapsele. Maailma all tuleb esmalt näha iseenast, sest väikese lapse jaoks ongi tema vanemad terve maailm. Usun, et lapse jaoks on oluline oma emas näha kindlust, kuhu ohu eest on võimalik peituda ja saada turvatunnet, mis tagab tema jaoks parima kasvukeskkonna.“

CHRISTELLE (7), SIRJE (59), PIRET KUUSKÜLL (26) LAAGRIST JA SAUE LINNAST

Piret: „Minu jaoks on emaks olemise juures kõige raskem lasta lapsel iseseisev olla, anda talle vabadust ja võimalust ise rohkem ära teha. Aga kõige rõõmustavamad on olukorrad, kus laps midagi uut ära õpib või suudab oma andekusega üllatada. Minul näiteks on alati silmad märjad, kui laps kuskil esineb. Olen ise emana küllaltki helde ja järeleandlik ning tunnen ennast tihti oma lapse parima sõbrana. Vahel aga lööb minus välja kaks äärmust, kas range ja järeleandmatu või siis olen liialt leebe. Oma emalt sain eluks kaasa õpetuse, et tuleb olla püüdlik ja mitte alla anda enne, kui asi on lõpuni viidud.“

Sirje: „Emana on tähtis säilitada rahu ja mitte üle reageerida. Lasta lapsel endal otsustada, mis on talle kõige parem. Kippusin ise vahel lapse eest asju ära tegema ja oleks pidanud pigem abiks kui õpetaja rollis olema. Kõige rõõmustavam on, kui lapsel läheb hästi ja tema ettevõtmised õnnestuvad. Oma emalt olen kaasa saanud tarkuse, et elus tuleb olla õiglane ja läheneda asjadele rahulikult. Ning elada tuleb vastavalt võimalustele ja võimetele.“

LIIVIA-HEDVIGA (70), ERIKA (48), KAIRE (25), ANNI (1) ALLIKU KÜLAST

Erika: „Kogu meie naispere elab koos ühes talukompleksis. Mina ja tütar elasime küll natuke teises kohas, kuid elu viis mind tagasi oma sünnikoju. On tore, kui lapsed on lähedal ja näed nende kasvamist ja kui sool otsa saab, ei pea naabrinaise juurde minema, vaid piisab kas ema või tütre poole pöördumisest. Tänapäeval võiks rohkem olla neid peresid, kus mitu põlvkonda koos kasvavad ja nooremad vanematele abiks saavad olla ja ka lastel on kergem, kui pisikest hoida vaja on. Mulle nii meeldib jälgida, kuidas lapselaps areneb – roomama ja käima hakkas. Emaks olemise juures on kõige raskem, kui lapsed haiged on ja sa ei saa eriti midagi teha peale selle, et lihtsalt nende jaoks olemas oled. Kahjuks olen ise ja ka mu tütar väiksesena palju haige olnud ja haiglates viibima pidanud, aga kasvades on kõik mured möödunud.“

Ema roll – seda ei oska kirjeldada. Rõõme on palju, kui laps käima hakkab, kui kooli läheb ja selle kiitusega lõpetab. Aga kõige parem on tunne, et lapsed sinust hoolivad ja armastavad, tahavad sinuga oma muresid ja rõõme jagada ning kui vaja abi, siis ikka tulevad ja räägivad. Ning vahel teevad üllatusi. Näiteks hommikul 5.30 ukse taga kella andes ja tere hommikust öeldes, kui minu arvates pidi ta alles teispoole maakera olema. Kindlasti ei ole ma musterema, aga olen püüdnud olla oma lastele lihtsalt hea ema, kes alati olemas on, kui nad seda vajavad.

Oma emalt olen kaasa saanud suure loodusearmastuse: osata näha loodust, elada loodusega koos ja armastada seda. Siiani võib meid emaga kõige tihedamini koos näha kas peenarde juures, uurimas tärkavaid taimekesi või lihtsalt mõtteid jagamas mida nähtud ja kuulnud.“

MOONIKA (37), JOHANNA (17), KETRIN (5), MARKUS (2), RASMUS (9 KUUD) LAAGRIST

Moonika: „Emaks olemise juures käivad rõõm ja kurbus käsikäes. Nagu on ka teada-tuntud lause: väiksed lapsed, väiksed mured, suured lapsed, suured mured. Kõige raskem on olla alati mõistev lapsevanem. Samuti kui lapsed on haiged... siis on hirmus. Või kui ei tea, mis beebit vaevab, ta ei oska ju ennast väljendada rohkemaga kui nutt. Suuremad oskavad öelda, kus ja mis liiga teeb. Emaks olemise juures on ka palju head. Iga päev uued väljakutsed. Pisemate puhul istuma, roomama hakkamine, esimesed sammud ja sõnad. Suurte puhul saavutused võistlustel, lasteaia- ja koolirõõmud. Näha, kuidas pisikesest imest sirgub noor naine või mees. Kuidas lapsed oma armastust vanemate vastu välja näitavad. Kuidas üksainus naeratus ja kallistus võib päeva paremaks muuta. Ema roll on minu jaoks väga suur väljakutse. Lapsed on toredad ja teevad mu päevad põnevaks. Olen väga konkreetse hoiakuga ja eks see tuleb minu enda kodust, kus olid kasvatuses kindlad reeglid. Sama olen üritanud oma lastele edasi anda. Emanal olen ma lastele eeskujuks ja soovin, et nende lapsepõlv oleks tore ja värvikirev. Ema olla on tore ja emana saan ma igapäevaselt tunda tingimusteta armastust lausa neljalt silmapaarilt.“

PERSOON

Kui ema elab kõige ilusama pilve peal

Maikuu teisel pühapäeval tähistatakse emadepäeva. Emadele viiakse kohvi voodisse, joonistatakse kaarte, nad külvatakse üle lilledega, neid kutsutakse lasteaiapidudele. Aga kuidas saab hakkama üks pisike tüdruk, kelle ema on nii kaugel, et peole tulla ei saa? Kui ta kohe üldse enam kunagi tulla ei saa.

„Meil oli nii, et kui eelmisel aastal oli lastaias emadepäevapüü, kutsuti emad kokku, lapsed esinesid ja pidid siis jooksma üle saali süle, ise hüüdes, et minu kallis emme. Melanii-Chris karjus siis üle saali vist küll kõige kõvemini, et minu kallis issi! Nii et tema lahendas selle ise ära, keegi kuidagi ei õpetanud ega suunanud,“ meenutab Margus vaikselt naerdes.

Melanii-Chris on elanud nüüd juba kolm aastat kahekesi isaga oma ilusas Maidla külas asuvas kodumajas. Seltsiv ja terane, temas ei ole kübetki kohmetust, kui ühel kevadõhtul ajalehetoiematajate ükselävele ilmub. Jagab ühe käega kommi ja teisega pähkkeid, näitab ära kõik multifilmide lemmiktegelased ja küsib igasuguse võltsi tagasihoidlikkusest, kas küllatunud on ikka beebi kodu. Ja et kui ei ole, kas ta siis võiks äkki saada. „See õe või venna teema on meil ikka ajuti jutuks. Melanii ütleb, et nii hea oleks, kui emme oleks ikka jõudnud veel ühe tita saada,“ nendib Margus.

Lohutav mõte

Aga ema ei jõudnud. Õieti ei jõudnud ema isegi Melanii kasvamisest kuigi palju näha. Tüdrukukese 1. sünnipäevaga koos sai teada hirmsa diagnoosi. Rinnavähk, mida kohe ka opereeriti ja mille kohta kolm kuud hiljem tohtrid õnne soovisid ja ütlesid, et kõik on korras. Veel kuus kuud hiljem järelkontrollis selgus aga jube tõde, et vähk oli tagasi ja levinud kopsudesse ning maksa. Järgnes kiiritusravi, abi otsiti ka nõidadelt ja igasugustest alternatiivsetest allikatest, aga oma tütre kolmandat sünnipäeva ema enam ei näinud.

Margus ei mäleta, et kahe ja poolne tirts oleks hirmsasti nutnud. Mees ise küll otsis õpetust igasugu raamatutest, mis lapse leinaga toimetulemist levendaksid, aga Melanii-Chrisi lohutas hoopis isa välja pakutud mõte, et ema elab nüüd pilve peal ja vaatab nende kahe tegemisi pealt. „Talle kohe hirmsasti meeldib see teadmine. Teinekord sõidame kuskile autoga ja taevast on mõni erakordse kujuga pilv, siis ta kilkab, et näe, emme on seal,“ räägib Margus. Nüüd kui laps on juba peaaegu kuuene, on ta paar korda küll lasteaiast tulles kurb olnud, sest kaaslastel on talle püüdnud selgeks teha, et seal pilve peal küll mingit elu ja ema ei ole. „Eks ma siis lohutasin, et ega teised meie pere asju nii täpselt ju ei tea. Las nad räägivad, aga meie

ema on ikka seal,“ ütleb Margus. Ta mäletab ka seda, et kummalisel moel oli esimestel nädalatel peale naise surma hoopis tütar see, kes teda lohutas ja eluvaimu süstis. „Esimesed nädalad olin ikka emotsionaalselt väga läbi. Istusin kodus

□ Pisike Melanii-Chris emaga

leida. Aga kui siis Margusel ühel hetkel tekkiski kaaslane, käitus tüdruk lausa vastupidiselt. Nad ei klapinud kohe üldse ja see kõik päädis sellega, et ühel õhtul seisis Melanii keset tuba, käed puusas, ja nõudis – tädi, palun mine oma koju ja ära mitte kunagi enam meie juurde tagasi tule! „Mul on tunne, et tema kujutluses peab see uus ema olema täpselt samasugune, nagu meie emme oli,“ nendib Margus.

Nii ongi, et tänaseks toimetavad Melanii ja Margus kahese tandemina edasi. Mees usub siiski, et kui ühel hetkel tuleb tema ellu õige inimene, siis kõik sujub. Juba Melanii enda pärast oleks vaja, et kodus ka naishing oleks. „Eks ma saaksin talle need esimesed rinnahoidjad ka ise ostetud ja poiste teemad selgeks tehtud, aga ma loodan, et selleks

pühapäevahommikud on pannkoogilõhnalised ja tütre kleitide ja satsidega on mees ka kenasti kursis, teab täpselt, milline on printsess Elsa ja milline printsess Anna oma. Gaderoo on Melaniil päris muljetavaldav, lasteaeda minekuks riietutakse täie tähelepanuga. „Just hiljuti oli mees poes ja tütar tahtis mingit uut kleiti. Mitte et ta oleks jonninud või nõudnud, aga tal oli selline argument, et kui ta selle selga paneks, siis ta oleks nii ilus, et siis tuleks üks kaunis noormees ja suudleks tema kätt ja tema ise tunneks end nagu printsess,“ naerab Margus. Kas kleit osteti? „Muidugi, kuidas selliste põhjendustega saaks soovi täitmata jätta!“

Emast on jäänud alles ka igasugu iluasandusi, nii aitab Margus tütrele ka küüned küütlelevaks lakkida või

Margus. Üldse veedavad nad palju aega koos. Margus ei mäleta mitte ühtegi ööd, millal ta oleks oma lapsest eemal olnud. On see siis vanusest või millestki muust, aga ega ta ei kipugi kuskile kodust ära. Mõned sõbrad vahel ütlevad, et mine nüüd tuuluta ennast linna peal natuke, aga Margus väga ei kisu.

Melaniiiga koos võetakse küll asju ette. Eriti meeldib neile kahele autoga ringi sõita ja erinevaid kohti avastada. Ühel hommikul Pärnus, õhtuks juba Riias. „Melaniile meeldivad tohutult hotellid. Ikka sellised suurte akende ja liftidega,“ räägib Margus. Koos käiakse puhvetites-kohvikutes söömas ja arutatakse maailma asju. Kõik on juba harjunud, et Margusel on alati laps näpus. Isegi firma jõulupeole saab ta kutse koos tütrekahekesi ja seal on lapselegi mõni põnev lelu või tegevus organiseeritud.

Elu läheb edasi

Margus on siiski nüüd, pea kolm aastat peale naise surma leidnud uuesti üles tasakaalu ja võime rõõmu tunda. Esimene pool aastat oli muidugi hull. Mees tahtis põgeneda isegi oma hoolega rajatud kodust, sest see tundus olevat täis valusaid mälestusi. Õnneks panid sõbrad mõistuse pähe ja palusid natuke ajal minna lasta. Käis isegi paaril kohtumisel psühholoogiga, aga tundis, et see teda ei aidanud, et ega kurbus neist vestlustest kuskile ei kadunud. „Sain aru, et oma leinaga pean ma ikka kuidagi ise hakkama saama,“ nendib ta eestimeheliku sissepoolusega.

Margus meenutab, et vast kuskil poole aasta pärast hakkas ta uuesti elu vastu huvi tundma, vahel suutis naerdagi. „Täna on nii, et ega ma igapäevaselt ei mõtle sellele, mis juhtus. Aga mõnikord on ikka tohutu igatsus. Eriti, kui midagi ilusat või rõõmsat on juhtunud, tahaks ju jagada. Ma olen selline romantiline tüüp ka. Tahaks panna küünlad põlema ja nautida kahekesi olemist. See kõik ju oli ja võeti mult ära,“ tunnustab mees, et ega laps ja töö ja sõbrad ei kompenseeri naise puudumist.

Natuke pelgab ta muidugi ka Melanii kooli minemise aega ja pubekaiga, vahel kardab, et energia saab otsa n-õ meeste- ja naistetööde vahel päevast-päeva zongleerides, aga tegutsemistahe on mehel siiski tagasi. Varasemast palju agaramalt on ta kaasa löömas koduküla tegemistes, valiti mees just hiljuti küla vanemakski ning ta vaatab tärkavale kevadele vastu rõõmsate silmadega – elu läheb ju edasi.

Aga abielusõrmus on Margusel ikka veel sõrmes. „Ei teagi, miks... Keegi ei ole enne küsinud ka,“ jätab mees vastuse õhku. □

□ Melanii ja Margus toimetavad kahese tandemina ja saavad kenasti hakkama. Melanii blondidesse kiharatesse punuvad Marguse mehekäed vilunult patse, pühapäevahommikud on pannkoogilõhnalised ja tütre kleitide ja satsidega on mees ka kenasti kursis, teab täpselt, milline on printsess Elsa ja milline printsess Anna oma

õhtusöögilaua taga ja eks ikka kipus pisar tulema. Siis oli Melanii see, kes mind kättpidi mänguasjade juurde tiris, et issi, tule ruttu-ruttu, teeme rongi. Võib-olla see on tal mingi kaitsereaktsioon, et ta ei tahtnud näha, kuidas mina kurb olen ja püüdis mind siis omal moel turgutada,“ meenutab isa.

Uue ema igatsus

Marguse hinnangul on tänaseks, kui ema surmast on pea kolm aastat möödunud, tütre mälestused emast natuke hägustunud. Majas on küll kõik seinad ema ja perepilte täis, nende kaudu räägivad nii laps kui isa vahetevahel emaga. Melaniid lohutab tänaseni ka see kujutluspilt pilve peal olevast emast, tihti ta vaatabki taeva poole ja jutustab oma tegemistest ja mõtetest. „Ju oli ta ka emme lahkudes nii pisike veel, et ei oska teda niimoodi otseselt igatse- da,“ leiab Margus.

Samas emafiguuri otsib tüdrukuke ikka. Vahel piidleb peresid, kus ema lastega koos, vahel lausa nõuab isalt, et on vaja koju uus ema

ajakas on meil juba tõesti see uus ema majas,“ on Margus optimistlik.

Saavad hakkama

Kui isa ja tütar kahekesi jäid, seisis Margus silmitsi paljude teemadega, mis kuidagi traditsiooniliselt just naiste ja emade pärusmaa on. Oli palju asju, mida ta ei teadnud. Millist pesupulbrit kasutada näiteks. Kolas mees siis tundide kaupa naiste foorumites ja sai selguse, et igasugu lõhnavad vahendid tuleb ära unustada. Oli ülemäärangi tähelepanelik selles osas, kuidas tütreke välja näeb, et kummikud ei oleks porised, et sukkpükstes ei oleks auku. „Eks ma tundsin end kuidagi alaväärselt, aga ei tahtnud mitte mingi hinna eest, et keegi saaks öelda, et näed, Melaniil ju ema ei ole, sellepärast ongi siis augud pükstes. Täna olen selles osas juba rahulikum ja ei proovi kõigest väest tõestada, et ma saan hakkama,“ ütleb Margus naerdes.

Aga hakkama saavad isa ja tütar sellegipoolest, Melanii õhukestesse blondidesse kiharatesse punuvad Marguse mehekäed vilunult patse,

□ Sünnipäevadel, jõuluajal ja teistel pühadel käib Melanii-Chris koos isaga ema hauale õisi viimas

põske puuder dama õpetada. Samas ei pea ta end ka selliseks nunnunantutajaks, pigem püüab suhtuda tütrele kui võrdsesse kaaslasse, kellel on õigus oma arvamusele ja tahtmisele, aga kes peab oskama ka kompromisse teha. Võib-olla on see ka põhjus, mis tüdrukuke on erakordselt seltsiv ja suhtlemisaldis. Ning parasjagu isepäine ja nõudlik ka. „Võib-olla mõnes mõttes olen ma teda ülemäärangi hellitanud. Aga kui asi on ikka tõsine, siis ta saab aru küll, kus piirid on,“ nendib

VESI JA KANALISATSIOON

Vatslas on võimalik liituda vee ja kanalisatsiooniga

Vatslas valmisid eelmise aasta talve hakul vee- ja kanalisatsioonitorustikud ning nüüd on võimalik torustikega liituda. Liitumine on sarnaselt muudele Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi abil väljaehitatud piirkondadega tasuta, kuid liituja kannab oma kinnistu siseste torustike rajamise kulud kuni kinnistu piiril asuva liitumispunkti.

AARE SÖER
AS Kovek
juhataja

Tänaseks on esitatud liitumisavaldusi 50 ringis, kuid muret tekitab endiselt see, et liitujad kas ei loe dokumente läbi või lihtsalt ignoreerivad seal esitatud nõudeid. Saue vallas on AS Kovek võrkudega liitumise protsess tehtud võimalikult lihtsaks ja teha tuleb minimaalselt kulutusi, mis on seotud asjaajamisega trasside rajamiseks. Ometi võib näha probleemi (mida oleme täheldanud ka muudes taolistes kohtades), et inimesed teevad liitumisavalduse, saavad tehnilised tingimused ning siis saabub pikem vaikus, misjärel hiljem mõne rutiinse kontrolli käigus avastatakse, et vesi või kanal on salaja avatud ning tabatud süüdlane teeb üllatunud nägu.

Vatslas tegutsevad ehitusettevõtjad seevastu on harjunud ajama asju korralikult ja järgivad esitatud nõudeid. Avastatud omavolilise liitumise või tarbimise korral on vee-ettevõtjal õigus liitumispunkt ette hoiatamata sulgeda ning seda ei avata enne, kui on kontrollitud torustike rajamise nõuetekohasus

ning tasutud on omavoliliselt tarbitud teenuse eest. Meil on olnud juhtumeid, kus inimesed on tagantjärele pidanud maksma sadu eurosid.

Nõuded torustikule ei ole tehtud nalja pärast, vaid selleks, et torustik ehitataks nii, et see töötab korralikult ning ei tekita probleeme tänavatorustikes. Näiteks liiga suure kaldega kinnistusesed torustikud hakkavad tekitama ummistusi tänavakaevudes, ebasobivate liidetege veetorustikud võivad puruneda. Selleks tuleb järgida nõudeid, mis on toodud tehnilistes tingimustes, ning esitada rajatud torustikud enne kaeviku kinni ajamist kontrolliks AS Kovek esindajale.

Kaks olulist põhitingimust Vatslas liitumisel on:

1. Liitumine on nii vee kui ka kanalisatsiooniga korraga, liitumist ühe teenusega AS Kovek ei võimalda.
2. Omavolilisi liitumisi (st liitumised, kus on ühendatud torustikud ilma AS Kovek loata või on eiratud tehnilistes tingimustes toodud nõudeid ehitusagsele kontrollile) me tagantjärele ilma kontrollita ei legaliseeri. Kinnistuomanik peab

ise oma kulul tõendama, et torustik on ehitatud nõuetekohaselt. Juba rajatud maa-aluste torustike puhul on selleks surveproov (veetorustik) ning kanalisatsiooni

Avastatud omavolilise liitumise või tarbimise korral on vee-ettevõtjal õigus liitumispunkt ette hoiatamata sulgeda ning seda ei avata enne, kui on kontrollitud torustike rajamise nõuetekohasus ning tasutud on omavoliliselt tarbitud teenuse eest.

“

kaameravaatlus (kanalisatsioon). Mõlemat kontrolli pakub nüüd AS Kovek ka ise. Nende uuringute eest tuleb tasuda vastavalt hinnakirjale.

Liitumisega seotud asjaajamine nn tasuta liitumise piirkonnas koosneb järgnevatest etappidest:

1. Kinnistuomanik esitab liitumisavalduse.
2. AS Kovek valmistab ette tehnilised tingimused, kus on toodud nõuded kinnistusesele torustikule, rajamise kontrollile ning on antud liitumispunktide plaan, mis on aluseks ehitusdokumentatsiooni vormistamisel.
3. Kinnistuomanik täidab asjakohased ehitusalased formaalsused Saue vallavalitsuses (ehitusluba, ehitusteatis). Maja ehitusprojekti korral võivad torustikud olla kajastatud projektis ning eraldi asjaajamist pole vaja.
4. Kinnistuomanik võib alustada trasside rajamist peale ehitusalaste formaalsuste täitmist.
5. Kui torustik on ühendatud, kuid kaevik on veel kinni ajamata, tuleb kohale kutsuda AS Kovek esindaja, kes kontrollib visuaalselt torustiku nõuetekohasuse. Kohalikesse tuleb teatada ette vähemalt üks nädal.

6. Kinnistuomanik ajab peale kontrolli kaevikud kinni ja rajab veemõõdusõlme. Veemõõdusõlme rajamise teenust pakub ka AS Kovek. Veemõõdusõlme rajamise kulud kannab kinnistuomanik.

7. Kinnistuomanik kutsub kohale AS Kovek esindaja, kes paigaldab veemõõdusõlme veemõõtja ja plommib selle. See teenus on tasuta. Kui veemõõdusõlme rajab AS Kovek, siis paigaldab mõõtja ja plommib selle meie esindaja kohe ilma täiendava kutsumiseta.

8. Kinnistuomanikuga sõlmatakse teenusleping vee- ja kanalisatsiooniteenuse kasutamiseks.

9. Avatakse maakraan ning tarbimist võib alustada.

Asjaajamiseks vajalikud dokumendid on saadavad meie kodulehel <http://www.kovek.ee>, menüü „Liitumine“.

Tasub veel meenutada, et kanalisatsioonitorustikku ei ole lubatud juhtida pinna-, sademe- või dre-naaživett. Kuna meil on olemas ka torukaamera, siis taolised ühendused on avastatavad ning selle ilmsiks tulekul tuleb kinnistuomanikul tasuda kanalisatsiooni juhitud liigvee eest vastava arvutusmetoodika järgi tagantjärele. □

NOPPEID ÜHINEMISNAABRITELT

Eesti kultuuri päev Lätis läks korda

Ühtekokku 90 sauelast käis 16.-17. aprillil külas Saue linna sõprusvallal Inčukalnsil Lätis, kostiks kaasas kolm kontserti ja osalejate tehtud rahvuslikud suupisted.

SIRJE PIIRSOO
Saue linnaleht

Eesti kultuuri tutvustasid sõpradele linna rahvatantsurühmad Vokiratas, Saue Kägara ja Saue Simmajate segarühm, Saue segakoor, Saue kapell ja rivitrummarid.

Linna rahvatantsijad ja -muusikud, lauljad ja rivitrummarid astusid laupäeval lavale kahel korral ligi kahe tunni pikkuse kontserdiga. Esimene neist oli pärastlõunal Vangaži rahvale ja teine õhtul Inčukalnsis. Lisaks andis Saue segakoor 17. aprillil kontserdi Vangaži kirikus.

Kontsertidel tuli ettekandele eesti heliloojate looming, sealhulgas Veljo Tormise, Gustav Ernestsaksa, Urmas ja Siiri Sisaski, Miina Härma ja René Eespere koorilau-

□ 2015. aastal lõpetas Läti kultuuripäevade kontserdi Saue lätis rahvaviis „Put, vejni“, „Puhu, tuul“. Laulsid kõik: koorid, tantsijad ja linnarahvas auavaldusena püsti seistes

lud, ning tantsud Mait Agu, Marju Teekivi, Maie Orava seades.

Eesti kultuuri päevadele eelneval kolmel nädalal oli sõprusvalla

elanikel võimalus külastada kolme näitust, kus eksponeerisime Saue linna kunstnike maale ja keraamikat, käsitöömeistrite linikuid,

Saue linn sõlmis Vangaži linna sõprussidemed 1. detsembril 2001. Kui Vangaži linn ühines 2007. aastal Inčukalnsi vallaga, uuendasime 2009. aastal vallaga sõpruslepingut.

Saue linnal on neli sõpruslinna või -valda: Sollentuna Rootsis, Inčukalns Lätis, Montemarciano Itaalias ja Quincy-sous-Septant Prantsusmaal.

kudumeid, salle, käekotte, ehteid, rahvuslikke võõsid ja muud ning purje- ja viikingilaevade mudeleid.

Vangaži gümnaasiumis ja Inčukalnsi põhikoolis oli Eestit ja meie kultuuri tutvustav nädal, milleks valmis linna tutvustav video ja CD enam kui 600 fotoga möödunud aasta tähtsamatest sündmustest. Koolides oli vaatamiseks väljas ka fotonäitus „Linnas on ilu, linnas on elu“. □

LÄTI KULTUURI PÄEV SAUEL

14. märtsil 2015. aastal oli Saue linnal külas enam kui 60 lauljat ja tantsijat Lätist Inčukalnsi sõprusvallast, kes tõid meieni killukese läti kultuuri: koorilaulu, rahvatantse, tarbekunsti ja maale, käsitööd ja rahvuslikke toite. Kooli saalis ja linna raamatukogus oli avatud Inčukalnsi kunstnike tööde näitus: kootud mustriksokid ja käpikud, rahvuslikud ehted, maalid ja fotod Läti kaunist loodusest.

Päev algas laulu ja tantsu tütubadega, järgnesid käsitöölaad ja rahvustoidu maitsmine. Kahe-tunnisel kontserdil astusid üles Inčukalnsi ja Saue rahvatantsijad ning koorilauljad ja Saue kapell. Kontserdi lõpetas läti rahvaviis „Put, vejni“, „Puhu, tuul“. Laulsid kõik: koorid, tantsijad ja linnarahvas auavaldusena püsti seistes.

NOPPEID ÜHINEMISNAABRITELT

Mootorispordi muuseum Nissis

1923. aastal valmis Nissi vallas Turbas poola-vene päritolu arhitekti Aleksander Vladovski projekteeritud Ellamaa elektrijaama hoone, kus toodetud elektrit tarbis kohalik turbatööstus, kuid siit läksid elektriliinid ka Haapsallu ja Tallinnasse. Praegu käib endises elektrijaama hoones usin ehitustöö – vanast ja väärkast hoonest saab asukoht Eesti mootorispordi muuseumile, mis on ainulaadne mitte ainult Eestis, vaid lausa terves maailmas.

REELIKA VÄLI
Nissi Teataja

Eesti mootorispordi muuseumi ühe eestvedaja Arno Sillati isa Rein Sillat töötas 30 aasta eest Tallinna Polütehnilises Instituudis autokateedri juhatajana. Ühe töö käigus tekkis tal soov teada saada Tallinnas toodetud Estonia võidusõiduautode täpne arv, õige vastuse leidmine osutus aga arvatust keerukamaks. Tehasel endal paraku oma ajaloo uurimise vastu huvi puudus ja nii suunas Rein Sillat neli tudengit kursusetööna Eesti vormelitootmise ajalugu uurima. Valminud käsikirjas kursusetööd võibki pidada muuseumi rajamise idee alguseks ning töö ise on muuseumi saaliks number üks.

1980ndatel keskenduti peamiselt informatsiooni kogumisele ja ruumide otsimisele siis veel ei mõeldud. Vajadus ruumide järele tõusis päevakorra alla 1990ndate keskel, kui tekkis võimalus osta tagasi taasiseseisvumise ajal Eestist välja viidud haruldasemaid masinaid. Pikka aega kaaluti võimalust rajada muuseum Tallinna Teletorni juures asu-

nud Kalevi motoklubi ruumidesse ja seejärel Tallinnasse Nõmme linnaossa. Kummastki plaanist aga asja ei saanud. Ellamaa elektrijaama hooneni jõuti juhuslikult 2007. aastal. Pika kaalumise järel otsustati, et ruumi on piisavalt ning asukoht perspektiivikas. Lisaks jättis pisike Turba alevik muuseumi rajajatele väga meeldiva esmamulje ja kohutamine vallavanema, vallavalitsuse ning volikoguga kinnitas ka kohaliku võimu poolehoidu muuseumi rajamise mõttele.

Muuseumi chitusel oli aga mitmesuguseid takistusi ja peeti loobumiskava, kuid 2012. aastal tundus tulevik lõpuks lootusrikas ja chitustööd said alata. Nüüd on ehitustöödega jõutud lõpusirgele. Muuseumi käsutuses saab olema peaaegu 6000 m² pinda ning eksponaate on kokku ligi paarkümmend tuhat. Suure osa ajaloolistest esemetest moodustavad fotod, negatiivid, diplomid ja mitmesugused auhinnad. Autosid ja mootorrattaid on muuseumil 145 ja koos partnerite eksponaatidega võib peatselt avatavas muuseumis näha umbkaudu 220-230 masinat. Põhiosa neist on nõukogudeaegsed võidusõidumasinad. See muudab muuseumi ai-

□ Ellamaa elektrijaama rajatava mootorispordi muuseumi käsutuses saab olema peaaegu 6000 m² pinda ning eksponaate on kokku ligi paarkümmend tuhat

□ Hulgaliselt on muuseumil erinevates Nõukogude Liidu piirkondades valmistatud võidusõidumasinad. Nende hulgas väärib esiletõomist B-grupi ralliauto Lada VFTS, milletaolisi on maailmas säilinud kokku vaid 5

nulaadseks mitte ainult Eestis, vaid kogu maailmas.

Külastaja saab peagi tutvuda Eestis toodetud Estonia vormelautode seeria põhimudelitega ning samuti Eestis valmistatud Vihuri ja Terase

tehaste mootorrattastega. Hulgaliselt on muuseumil erinevates Nõukogude Liidu piirkondades valmistatud võidusõidumasinad. Nende hulgas väärib esiletõomist B-grupi ralliauto Lada VFTS, milletaolisi

on maailmas säilinud kokku vaid 5. Mainimist väärib ka Moskva lähedal Serpuhovi linnas toodetud ringraja mootorrattad, millega meie motorsportlased Endel Kiisa ja Feliks Lepik omal ajal maailmameistrivõistlustel ilma kuulsate rallisportlastega võidu sõitsid. Ainulaadne on samuti GAZ-51, mida võib vabalt veokite „WRC-autoks“ pidada. Selline masin suudab arendada kiirust 160 km/h ning nullist sajani kiirendab vaid 10 sekundiga.

Võidusõidumasinade kõrval pannakse välja ka mõned tänavasõiduautod. Nii näiteks saab külastaja võimaluse võrrelda omavahel rallisõidu- ja tänavasõidu-Ladat. Vanim tehnikaeksponaat on Eestis valmistatud Saar & Ko võidusõidumootorratas aastast 1937. Mitmesuguseid masinaid võib lisanduda ka Soomest, kus praegu puudub korralik mootorispordimuuseum. Elektritootmist jääb meenutama vanaaegne elektrigeneraatori korpus ning osa elektrijaamas paiknenud Eleringi seadmetest. Lisaks saab ülevaate hoone projekteerinud arhitekti Aleksander Vladovski eluloost ja loomingust ning Ellamaa elektrijaama hoone ajaloo kohta. □

NOPPEID ÜHINEMISNAABRITELT

Avastame Ruila mõisa

Keskaegne Ruila mõis Kernu vallas on omapärane ja põnev. Oleme hoonet restaureerides avastanud igal aastal midagi uut ja huvitavat, sest uuringud on mõisas suures osas veel tegemata. Lähiajal saab hoone moodsad vesiklosetid, keemia-füüsikaklassi ja restaureeritud ukseid.

TIIA ROSENBERG
Ruila kooli direktor

Kuna mõisa puhul on teadmist ordumõisaga, kus peatus Tallinna komtuur, siis on arvatud, et tollaegne chitis pidi olema hästi kindlustatud, et tagada kõrge ametiisiku turvalisust. Sellest ka arvamus, et mõisa jääkelder on rajatud 1850. aastatel kunagise kindluselamu müüridele. Vana kindluselamu müüridest annavad aimu ka eelmisel aastal võlvkaarega ruumidesse rajatud inglise keele klassi paksud seinad, kust avastati müüri vaheline salakäik. Mõõda seda liikus omal ajal teenijarahvas, et peremehi häirimatult teenindada.

Mõne aasta eest restaureeriti mõisa ahjud. Need on üsna haruldased, kuna Eestis pole palju mõisaid, kus pea kõik ahjud

on säilinud. Paljud mõisad chitati ümber keskküttele, ahjud asendati moodsate plekist kehanditega või köeti puruks. Ka Ruila tarbeks oli keskkütteleprojekt juba olemas, kuid jäi mingitel põhjustel ellu viimata. Nii on mõisas säilinud 11 ahju. Vanim nendest pärineb tõenäoliselt 18. sajandist, kusjuures väga varasele ümberhitisel viitab viis, kuidas kivid on nurkadest klammerdatud messingpeadega klambritega.

Pikka aega olime arvamusel, et tagasihoidliku arhitektuuriga Ruila mõisast ilmselt maalinguid otsida ei ole mõtet. Muinsuskaitseinspektori Silja Konsa pealehakkamisel uuriti aastal 2014 mõisas viimistluskihte. Selle käigus leiti piisavalt ajaloolist viimistlusmaterjali, et saada küllaltki terviklik pilt mõisa erinevatest ruumikujundusperioodidest. Kuuest ruumist leiti huvitav ajalooliste tapeedinäidiste kollektsioon, trepiahallist aga viies kihis trafarettmaalingud. Plance-

rime kunagi ajaloolisi tapeedifragmente eksponeerida klassiruumide seintel, kus nad minevikus kasutuses on olnud.

Käesoleval aastal oleme saanud toetust mõisakoolide riiklikust programmist osade originaaltahveldusega baroksete siseuste restaureerimiseks. Need peaks toetama mõisa kui arhitektuurimälestise korrastamist, säilitades samaaegselt

koolifunktsiooni. Lähikäidavad klassiruumid saab muuta helikindlamaks ja seega õppetöök sobivaks.

Samuti plaanime tualettide ja moodsa keemia-füüsikaklassi sisseadmist mõisa sellesse ossa, mida vanal ajal külastajatele välja renditi ning kus hilisemal ajal asusid õpetajate eluruumid. Raha on tulemas valla eelarvest. Kernu vald alustas

1990. aastatel mõisas remonttööd just tualettide ja nüüd plaanime ka lõpetada uute tualettide ehitusega. Siis chitati kuni selle ajani käigus olnud kuivkäimlate asemele WC-d. Nüüdseks on need oma aja ära elanud ega vasta kasvava kooli nõuetele.

Enne nelja valla ühinemist suureks Saue vallaks tahaks veel uued, mõisale sobilikud peened vesiklosetid saada. Kooli õpilaste arv on jõudsalt kasvanud ning ilmselt annab Ruila-Laitse piirkonna areng põhjust laste arvu suurenemiseks lähiaastatel veelgi. Üks 150 õpilasega kool peaks pakkuma küllaldaselt võimalust nii lastega lähedaseks suhtlemiseks kui ka laste omavaheliseks mõeldvõtuks, erinedes siiski oma keskkonna ja mentaliteedi poolest oluliselt suurtest tavakoolidest. Olulise lisaväärtuse annab koolile ajalooline mõisaahoone, mille avastamise ruum ning rõõm näib põhjatuna.

ETTEVÖTE

„Mitte keegi ei saa enam kurvaks jääda, kui tal on õhupall.“

A. A. Milne „Karupoeg Puhh“ (Eesti Raamat 1977, lk 58)

See legendaarne ütlus kuulub karupoeg Puhhile ja ilmselt on tal õigus. Keegi pole näinud kurbade silmadega last, kes parasjagu käes punast õhupalli hoiab. Sedasama tõe jagavad ka Kerstin ja Natalia, kes Laagris Õhupallikeskuses töötavad.

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauvald.ee

Õhupallikeskuse Vae tänava kontorist leiab erinevates toonides ja pakkides õhupalle, suuremaid ja väiksemaid, lateksist ja fooliumist, trükipildiga ja ilma. Firma peamine tegevusala on logoga või mõne muu kliendi soovitud kujundusega õhupallide müük. Ettevõtte asutaja Kerstini sõnul on õhupall üks soodsamaid ja silmapaistvamaid turundusvahendeid. „Logoga pastapliiatsi poetab saaja käekotti või lauanurgale, õhupallidega saab oma brändile palju enam tähelepanu,“ leiab Kerstin.

Kuigi Õhupallikeskuses antakse soovijatele pihku terve kataloog, üsna sarnane sellele, millest naised ilusalongis uut juuksetooni valivad, siis kõige minevam kaup on tavaline valge õhupall. Firmade logod on enamasti värvilised, valgele jääb see kõige paremini ja originaalilähedasmalt peale. „Ma ise soovitan teha logo valgeks ja panna see värvilisele pallile. Õhupallide värve, millele saab logosid trükkida, on palju erinevaid ja nende seast leiab kindlasti õige värvi. Õhupallist rõõmu tundja on lõpuks ju ikkagi laps ja neile sümpatiseerivad värvilised pallid palju rohkem,“ teab Kerstin oma kogemusest.

Lateksist õhupalle on kolme sorti: on tavapärased pastelsed, kristalsed ja metallikpallid. Ja neid ei kasutata üldse pelgalt laste silmade

särama panemiseks. Väga sageli tahetakse õhupalle ka ruumikaunistuseks pulmades, sünnipäevadel, firmapidudel. Ka selle teenuse saab Õhupallikeskusest – seal pakutakse lisaks pallidele ja õhupallitarvikutele erinevaid võimalusi ruume pidulikumaks ja omapärasemaks muuta. Olgu need siis punktidesse seotud buketid, laeluse katmine hõljuvate värviliste pallidega või koguni õhupallidest vanikud. „Õhupalle ruumikujunduslike elementidena kasutatakse üha rohkem,“ on Kerstinil heameel.

Ka on võimalik tellida Kerstinilt ja Natalia üritusele õhupalle täitma ja laiail jagama. Lastepidude puhul saab kutsuda kohale õhupallimeistri, kes torulaadsetest õhupallidest erinevaid loomaskulptuure modelleerib. „Meil on selliseid püsikliente, kes alati külla minnes lilled asemel hoopis uue õhupallist figuuri tellivad. Siis katsume ikka iga kord uue ideega välja tulla,“ ütleb Kerstin.

Võimalused ka üksiktelijale

Peamiselt on õhupallitrukk suunatud ärikliendile, kes soovib oma brändi tutvustada laiemale tarbijakonnale. Trükkimisel kasutatakse siiditruki meetodit, mille puhul trükiraami ettevalmistamine on kõige kulukam ja aeganõudvam tööprotsessi osa, seda tehakse täpselt ühtemoodi nii ühe kui viiesaja õhupalli trükkimiseks. „Mida suurem kogus, seda soodsam tükihind,“ nendib Kerstin. Aga kui rahas ei ole küsimus, saab kasvõi oma lapse pildiga õhupallid trükkida.

Õhupallikeskusest pakutakse lisaks pallidele ja nende tarvikutele ka erinevaid võimalusi ruumide pidulikumaks ja omapärasemaks muutmiseks: olgu need siis punktidesse seotud buketid, laeluse katmine hõljuvate värviliste pallidega või õhupallidest vanikud (fotograaf Andres Raudjalg)

Õhupallikeskuses antakse soovijatele õige värvi leidmiseks pihku terve kataloog, üsna sarnane sellele, millest naised ilusalongis uut juuksetooni valivad

LISAINFO

ÕHUPALLIKESKUS

Vae tänav 2, Laagri
E-R 9-16
6087 543, 5551 3255
info@ohupallikeskus.ee
www.ohupallikeskus.ee
pood.ohupallikeskus.ee

Õhupallikeskusest saab kaasa osta juba valmis trükitud pallid väiksemates kogustes. On lilled ja liblikatega, täppide ja südametega. Laste seas on väga populaarsed ka fooliumist pallid, kus on lemmiktegelased tuntud multikatest ja raamatutest, karupoeg Puhhist Hello Kitty. Õhupallikeskuse pallid on pärit Itaaliast ja USA-st, kvaliteet on garanteeritud. Pallid on looduslikust lateksist ja biolagunevad, mis tähendab, et kui need õhku lennates maanduvad kusagil põllu servas või metsatukas, lagunevad ilusti ära.

Õhupallikeskuses on ka suur valik peotarbeteid: värvilisi pabernõusid, paberkõrsi, vanikuid, pom-pom palle, siidipaberist laternaid, tordiküünlaid, salvrätikuid, lauakaunistusi ja palju muud. Kõiki tooteid on mugav osta internetipoest, tellides need lähimasse pakiautomaati. Peotarbeteid pakutakse erineva temaatikaga ning toonides, nii poistele kui tüdrukutele, vanematele ja noorematele.

Suvine grillihooaeg on juba algamas, miks mitte alustada seda uute värviliste pabernõude ja õhupallidega. □

KASULIK TEADA

Priileib hakkab pakkuma tervislikke lõunasuppe

Laagri Vae tänava pagarikojast saab alates maikuust lõunane näljane kaasa osta topsitäie sooja suppi. Nagu seal pakutavad leivad ja magusam kraam on supidki valmistatud jahu- ja suhkruvabalt ning pretendeerivad ühtaegu nii pikale täiskõhutundele kui tervislikkusele.

KV
KODUVALDKODUVALD
annely.sumre@
sauvald.ee

Novembris avatud Priileiva pisike pagaritsehhi toodab jahuvabasisid, peamiselt seemnetest ja kuivatatud puuviljadest tehtud leibasisid, neid müüakse nii poekeses koha peal, kui saadetakse ka üle linna marketitesse laiaili. Lisaks on ainult Laagri pisipoe saadaval ka magusad koogid, mis samuti kannavad nisujahust vaba tootmise filosoofiat – kasutusel on mandli-, pähkli- ja soja ning muud jahude alternatiivid.

„Nisujahu tekitab inimese organismis nagu jojo-efekti. Võtad saiakeste või viilu leiba, kohe on veresuhkur laes ja 20 minuti pärast kukub kolinal alla ning kõht on jälle tühi. Madala glükeemilise indeksiga nisujahuvaba toit tõstab aga veresuhkur natukene ja hakkab siis pikalt langema, täiskõhutunde säilib kauem,“ selgitab poe perenaine Maarika Kabal.

Samast eesmärgist kantuna hakkavad olema ka Priileiva lõunasupid. Neis ei trehva kartulit, jahu, tärklisi, makarone ega riisi, kasutatakse rohkelt juurvilju ja miksitakse need koorega ning püreestatakse mõnusaks ja kohevaks. Nii näiteks

suudavad moodustada hapukapsas ja porgand koos pisukese rohelisega õhulise maitsekombinatsiooni, viil-paar sedasama Priileiva leivaviilu kõrvale ja Maarika lubab, et saab õhtuni kõhukorinata läbi. „Arvestame välja ka iga supi toiteväärtuse ja lisame menüüle,“ lubab perenaine.

Suppe hakatakse pakkuma teispäevast reedeni (esmaspäeval on poeke suletud) juba alates kella 11-st ennelõunal ja peamiselt müüakse kaasa. Topsisid-kaaned on olemas, kunde saab portsjoni oma käega valmis mõõta, hinnas sisaldub ka paar leivaviilu. Hinnad hakkavad olema 2,5 euro kanti ja

PRIILEIB

Vae tänav 2, Laagri
avatud: E-R 11-18.30,
L 11-14.00
www.facebook.com/priileib

igal nädalapäeval saab erinevat suppi. „Haltuurat tegema ei hakka, kvaliteedi hoidmine on meie jaoks oluline ja leiva pealt näeme, et inimesed oskavad seda täitsa hinnata,“ rõõmustab Maarika.

Kui lõunaseid kundesid jagub, on kavas hakata valmistama ka nisujahuvabasisid minipitsasid ja paari sorti soolast ahjupirukat. Leib ja koogid on lettidel nagoonii. □

HARIDUS

Ääsmäe kooli õpilased pidasid huvialade- teemalist konverentsi

Ääsmäe põhikoolis toimus 8. aprillil esimene õpilaskonverents „Meie huvialad“. Igal klassil oli oma uurimistöö teema: õpilased selgitasid välja, millega tegelevad nende klassikaaslased, õpetajad või vanemad vabal ajal. Mitu kuud kestnud uurimistöödest said õpetajate abiga esitlused ja ettekanded. Nagu konverentsi mõtte algataja õppealajuhataja Riina Kink avakõnes ütles, korraldati konverents selleks, et õppetöösse vaheldust tuua.

SIIRI JANTSON
Ääsmäe
põhikooli
1. klassi õpetaja

Kuigi vaheldus, oli konverentsi uurimistöö tegemine samamoodi õppetöö: õpilastel tuli küsimustikke koostada, suhelda, koostööd teha, kogutud materjali analüüsida, tulemused ettekandeks ja esitluseks vormistada ja lõpuks ka suure auditoriumi ees ette kanda. Ent selline tavalisest koolitunnist erinev tarkuste ja oskuste omandamine oli lähedam ja pingevabam. „Kes teeb, see jõuab!“ ütles õppealajuhataja nende kohta, kes õppimise ja töö kõrvalt ka mitme huvialaga tegelevad. Sama võib öelda ka agarasti uurimustöid teinud õpilaste ja neid juhendanud õpetajate kohta.

Üks hobi pole parem kui teine
Nii nagu konverents oli mõeldud õppetöö vaheldusrikkamaks muutmiseks, oli selle üleschituskki mitmekesine. Muusika on paljude laste huvialaks, ka konverentsi alustas 8. klassi õpilane Kenu Kuusik karmoškalooga „Aleksandra valss“. Hea meeleolu loodud, sai sõna konverentsi külaline, lastekirjanik Ilmar Tomusk, kes rääkis väga köitvalt oma huvialadest alates lapsepõlvest ja kuidas need teda elus aidanud on. Produktiivne lastekirjanik on keeleinspektsiooni peadirektor, kel taskus haldusjuhtimise doktorikraad

ning kelle Eesti lapsed olid äsja valinud 2016. aasta lemmikkirjanikuks. Tõepoolest, kuidas üks mees nii palju jõuab? Sellest andiski aimu Ilmar Tomuski ülevaade oma mitmekesisest huvialadest. Kolmandas klassis alustas ta suusatrennidega, 5. klassis lisandus akordionimäng, seejärel automudelism, siis judo ja keskkooli lõpus alustas tulevane kirjanik kirjutamisega. Kirjaniku kõige tähtsam sõnum õpilastele oli aga see, et üks hobi pole parem kui teine, tähtis on see, et igäiks millegagi tegeleb. „Inimene on nii ehitatud, et kui ta midagi teeb, siis ta areneb. Spordiga tegelejatel arenevad musklid, see on silmaga näha. Aga mõtlemine ei paista välja, kui oma mõtteid teoks ei tehta,“ õhutas Tomusk õpilasi nii muskleid kui aju arendama ja oma mõtteid ellu viima.

Hobi toob isegi natuke tulu
Seejärel oligi kord õpilaste käes. 8. klassi õpilane Margo Maltis pidas köitva ettekande oma huvialast – veebilehe haldamisest ja blogipidamisest. Ühtlasi oli Margo ettekande ka tema loovtöö kaitsmine. Blogi pidamisega tegi Margo algust onu õhutusel 2014. aasta oktoobrikuus Google'i Bloggeris, 2015. aastal tegi ta WordPressis oma veebilehe ja 2016. aastal ostis domeeni DisneyWorld24.com. 2016. aasta märtsis oli Margo veebilehel rohkem kui 4000 külastust ja ta on teeninud sellega 30 eurot. Noormees

rääkis, kui palju tööd tuleb teha, et oma veebileht märgatavaks teha, et hakataks tahtma sellele reklaame panna. Kui peamiselt on veebilehe haldamine arendanud Margot IT-alal, siis täiendust on saanud ka tema teadmised psühholoogiast. Nimelt on nad koos onuga vastavateemali-

□ Konverentsi vaheajal mängib kelladel II klassi õpilane Pärle Tehva

si artikleid uurides avastanud, et ka nupu värv mõjutab inimest valiku tegemisel, mida internetis vaadata. Margo tutvustas veebilehe haldamist ja rääkis, millist statistikat ta oma veebilehe kohta teinud on.

Esikohal sport ja kunst
7. ja 9. klassi ettekannete tegijad uurisid, milliste huvialadega Ääsmäe kooli õpilased vabal ajal tegelevad.

Esikohal on füüsilise tegevusega seotud huvialad, järgnevad kunstilise, mõtlemise ja teadusega ning muusikaga seotud huvialad. Paljusid lapsi köidab ka savitöö ja tants. Ääsmäe koolihoones saab kokku tegeleda 16 huvialaga. Lisaks oma koolile käivad õpilased huviringides või -koolides veel Keilas, Laagris ja Kalaoja tallis. 1.-4. klassi 77-st õpilasest ei ole vaid 6 õpilasel ühtki järjepidevat huviala, vanemate klasside õpilastest ei käi üheski huviringis 16,9%. Õpilased olid uurinud ka vana head vaba aja veetmise viisi – kogumist. Selgus, et kõige rohkem koguvad õpilased raha.

Õpetajad ei parandagi vabal ajal vihikuid

6. klassi õpilased uurisid, millega tegelevad vabal ajal Ääsmäe kooli õpetajad. Tulemused üllatasid kuulajaid. „Me arvasime, et õpetajad lähevad koju ja hakkavad vihikuid parandama,“ rääkisid 8. klassi õpilased pärast õpetajate huvialadest ettekande kuulamist. Uuringust selgus, et kõige populaarsem on õpetajate seas lugemine, sellele järgnevad jooksmine ja tennis, armastatakse ka rahvatantsu, savitööd, jalgrattasõitu ja suusatamist. Veel tegeldakse motosporti, surfamise, orienteerumise, sulgpalli, fotograafia, pilatase ja kodukujundusega. Õpilased uurisid ka seda, kui palju kulub õpetajatel keskmiselt kuus oma hobide peale raha ja millega nad veel tegeleda tahaksid.

Vanemate huvialad

4. klass uuris, millised on nende vanemate huvialad ja 5. klass, millised vanavanemate omad. Ka vanemate seas on kõige populaarsem sport, sellele järgnevad koduga seotud huvialad, lugemine ja fotograafia. Ka armastavad 4. klassi õpilaste vanemad loomadega tegelda, matkata, kooris laulda, tantsida, chitada ja vanu autosid putitada.

Kui ettekanded kuulatud, said konverentsil osalejad samalt pikalt laualt, mille juures nad enne saali sisenemist end registreerisid ja osaleja sildi kaela said, maitsta sponsorite tooteid: Kadarbiku talu mahlu ja Balsnacki kamapallikesi.

Peamine konverentsipäev oli reede, 8. aprill, aga algklasside konverents toimus kaks päeva varem. Et väiksemad ka konverentsist täit mõnu tunneks, ettekanded ilusti ära jõuaks kuulata ega peaks end suurtega võrdlema, otsustati 1.-3. klasside konverents eraldi pidada. Ent uurimustöid tegid nad samuti ja ettekanded pidasid ka väga vapralt ära. Nii on kindel, et huvitegevus Ääsmäe koolis muutub järjest populaarsemaks, sest üha teadlikumad õpilased on peale kasvamas.

Järgmise aasta õpilaskonverents on pühendatud Ääsmäe kooli 230. sünnipäevale. Kõigil, kellel on mälestusi ja/või fotosid Ääsmäe koolist, palume ühendust võtta õppealajuhatajaga e-posti aadressil riina.kink@aasmacpk.edu.ee. □

HARIDUS

Tuleviku lasteaed oli kosmose lainel

Aprilli alguses oli Nõlvaku lasteaia Tuleviku filiaalis kosmosenädal, toimus erinevaid sündmusi nii lastele kui ka lapsevanematele.

KARMEN RAIK
Nõlvaku lasteaia
Tuleviku
filiaali õpetaja

MARII SUSI
Nõlvaku lasteaia
Tuleviku
filiaali õpetaja

Toimetused algasid juba enne kosmosenäädal, sest iga rühm pidi tegema maskoti teemal „Mida näen läbi teleskoobi?“. Vanemad tulid kokku, panid mõtted ja käed usinasti tööle ning üheskoos need valmis saidki.

Kosmosenäädal võeti vastu sportlikult: õpetaja Meelise juhtimisel tegid rühmad ühise liikumistegevuse,

tervitades algavat nädalat mängude ja tantsudega. Kosmosenäädalal käisid osad rühmad Energia Avastuskeskuses vaatamas planetaariumietendust „Päikeseljänku“.

Teisipäevaks ja kolmapäevaks kutsuti lapsevanemad lasteaeda, et võistelda mängus „Tuleviku täht 2016“. Varasemalt olid õpetajad küsinud laste käest erinevaid kosmoseteemalisi küsimusi ja laste vastused üles kirjutatud. Mäng toimus telemängu „Rooside Sõda“ eeskujul. Teisipäeval võistlesid Ehakiirte, Imeliste ja Virmaliste vanemad, kolmapäeval Leiutajate, Tähetarkade ja Unistajate omad. Mängu käigus selgus, et kuu on tehtud juustust, komeet maitseb halvasti ja öösiti ei näe taevast midagi, sest sel ajal maga-

takse, mitte ei vaadata taevasse. Teisipäeval võistlusel sai võidu Imeliste rühm ja kolmapäevase tiheda rebimise ja lisaküsimuse järel osutus võitjaks Unistajate rühm. Kui mäng

mängitud ja väikesed vahevõimlemised tehtud, said lapsevanemad varem valmistatud maskottidele hääli anda, ainult enda rühma omale häält anda ei saanud.

Neljapäeva hommikul oli kosmosenäädal kokkuvõttev sündmus kosmosekarneval. Kosmosesse, Tuleviku lasteaia saali, oli kogunenud suur hulk erinevaid tulnukaid, mõned Maa pealt saadetud tegelased ja isegi Sputnik. Õpetajate etenduses saatsid paljudele lastele tuttavad Anu ja Mart Sipsiku kosmosesse, kust viimane koos kõikide sealsete tegelastega Maale naases. Maal lauldi ja tantsiti ning enne, kui külalised koju tagasi saadeti, kuulutati välja maskotivõistluse võitja. Selleaastase maskotivõistluse võitsid ülelasteaialise hääletuse tulemusel Tuleviku lasteaia kõige pisemad – Virmalised. Neile anti üle uhke raketikujuline rändkarikas, mis nüüd terve aasta nende rühmaruumi kaunistab. □

Erinevad projektid on Hüüru kogukonda elavdanud ja koondanud ühistegevuseks

MTÜ Hüüru külaselts on oma tegevuse korraldamiseks kirjutanud projektitaotlusi Eesti kultuurkapitalile, Kohaliku omaalgatuse programmi (KOP) ja Keskkonna investeringute keskusesse (KIK).

Eesti kultuurkapital Harjumaa ekspertgrupp on rahastanud 2015. aasta algusest käsitööõpitubade ja lastele raamatuhommikute korraldamist. Tänu toetusele oleme õppinud nuuker- ja ringhegelvarrastega heegeldama-kuduma rahvuslikus stiilis rõivaid, valmistanud pärimus- ja jõulueheteid, näokreeme, seepe, lukust prosse ja valmistanud vanadest riietest uusi. Juhendajad on meil käinud Valgast Tallinnani.

KOP on toetanud nelja Hüüru küla projekti. Kõige tähtsamaks peame Hüüru küla arengukava valmimist. Projekti elluviimine on lõpusirgel kolm arutelukoosolekut on peetud ja ideed on saanud kirja. Aruteludest võttis osa iga kord üle 30 kogukonna liikme. Projekti lõpetasime 5. mail, kui tutvustasime küleale-nikele Hüüru küla arengukava. Projekti partneriks on meil Lianne Teder, kes on arengutoetajate ühingu tegevjuht.

Tänaseks on ka juba lõppenud projekt „Hüüru küla interaktiivse ajaloo lehekülje loomine, I etapp“, mille eesmärgiks oli uurida Hüüru küla ja mõisa ajalugu.

Alustasime uuringuid rahvusarhiivist Tartus. Oleme seal käinud 7 korral ja läbi vaadanud umbes 140 säilikut. Nendest ligi 10% on erinevad kaardid, ülejäänud on kirjad ja dokumendid. Dokumendid on enamasti saksa või vene keeles. Seltsi kodulehele teeme küla interaktiivse ajalookülje, kuhu paneme ajapikku üles kõik dokumendid ja kaardid, mida saavad kasutada kogukonnaliikmed ning asjast huvitatud inimesed. Oleme kirjutanud projektile jätkuprojektitaotluse, et uurida edasi Hüüru küla ja mõisa ajalugu erinevates arhiivides Tallinnas, Tartus ja Rakveres.

2015. aasta KOP-i kevadvoorust toetati kogukonnakeskuse ehk Hüüru mõisa uste vahetust.

KOP-i projektitoetuse abil on meil soetatud ka konverentsitehnika kogukonnakeskusesse Hüüru mõisa.

KIK toetas nelja kogukonnaliikmete õppekäiku rabadesse, soodesse ja Eestimaa loodusesse. Igast õppekäigust võttis osa 20-33 hüürukat lastest täiskasvanuteni. Saime koolitusi, kuidas metsas talvel uurida jälgi, kuidas tulla toime tulega metsas, tutvusime Tallinna ümbruse jugadega, õppisime rabataimi Viru rabas jne.

Tänu erinevatele projektidele on Hüüru kogukond muutunud aktiivsemaks ja koondunud ühistegevusteks.

Irja Targama, Hüüru kultuurijuht

KÜLAS TOIMUB

Koppelmaa küla tegemised – jüriööjooksu eri

Paralleelselt teiste kevadiste Koppelmaa küla sündmustega käis Saue valla XII jüriööjooksu organiseerimine. Ürituse plaan sai paika ja algasid koosolekud, mida peeti kord kahe nädala tagant, samal ajal kümneid ja kümneid e-kirju vahetades.

JANEK HAMIDŽANOV
Koppelmaa
külanõu

Jüriööjooks oli kavas korraldada Endla turismitalus, mis on kohalikele külaseltsile tõredaks partneriks. Reklaamplakatid, esinejad, auhinnad, orienteerumiskaardid, personal, vajalik varustus – kõik see sai paberile ja hinnasildid külge. Aga palju tuleb osalejaid? Seda infot hakati kokku koguma varem jooksu korraldanud küladest, meediaväljaannetest ja mujalt. 11. aprillil oli viimane koosolek. Järgmine kohtumine toimus juba üritusele eelneval päeval, kui kogu korraldusmeeskond läbis võistlusraja käsikäes ning tehti kiired parandused ja muudatused.

See päev, 23. aprill oli lõpuks käes! Hommikul alustati üheskoos ürituse ala ettevalmistamist. Suurim hirm personali vähesuse ees ei leidnud kinnitust. Kõik, kes lubasid, olid kohal. Öhtujuhi ametisse tuli Koppelmaa küla hea sõber Madis Milling.

Lapsi ligi poolsada

Ürituse alguseni, kella 16-ni oli jäänud üks tund. Kõik olid valmis! Ilmataat oli meile seekord armuline – päike paistis. Korraldustiim sai viimase instrueerimise ja esimesed osalejad saabusid juba enne kella nelja. Toimus aktiivne lastejooksude registreerimine. Sel aastal oli neli lastejooksude vanusegruppi: kuni 3-aastased, 4-6-aastased, 7-9-aastased ja 10-12-aastased. Distsantsid olid vastavalt 60 m, 120 m, 400 m ja 800 m. Lastejooksudele registreerus ühtekokku 48 last.

□ Maidla tiim platseerus viiendaks

Kuni 3-aastaste seas võidutses Mia Siig. Talle järgnesid Isabel Sooäär ja Johan Sooäär. 4-6-aastaste vanusegrupi jooksu pani kinni Lukas Pess, teiseks jäi Angeliina Küttis ja kolmandaks Lennart Teinbas. 7-9-aastased seljatas Kaur-Mattias Kuuskme Maria Laksbergi ja Mathias Pruusi ees. Vanimate, 10-12-aastaste seas lõpetas esimesena Kevin Dubrovski, teisena Jaagup Sule ja kolmandana Henry-Haidor Hõrak.

Lastejooksud tehtud, oli järg kepikekõnnikoolituse käes. Joaveski külavanem ja kepikekõnni instruktor Rene Meimeri eestvedamisel õpiti õigeid kepikekõnnitehnikaid ning valmistuti 5 km rajale minema. Osalejaid oli oodatust vähem, aga siiski oma 15.

Ürituse kava nägi ette ka lastejooksude võitjate autasustamise ja Hüüru vabatahtlike päästjate demonstratsiooninimemise. Pannil põles rasv, mis oli tarvis kustutada, ja selleks näidati õigeid kustutusmeetodeid. Rahvast oli kogunenud hulganisti, ligi 150 inimest. Viimaseid minuteid sai veel end põhivõistlusele registreerida.

Põhivõistlusest võttis osa 6 kuueliikmelist võistkonda

Rajale minekuni oli jäänud 10 minutit ja oli aeg hakata võistlejaid juhendama. Kõige pisemad mõõduvõtjad tulid Koppelmaa külast. Registreerinud olid veel Saue linn, Hüüru Kiired, Ääsmäe, Maidla ning Pällu-Tuula ühisvõistkond. START!

Selleaastane võistlusformaat oli teistest Saue valla jüriööjooksudest veidi erinev. Võistlejad pidid läbima lustliku suundorienteerumise, ca 5-kilomeetrise raja, kus tuli lahendada kümme vahvat ülesannet. Võistlus toimus 2-ruutkilomeetrisel alal. Võistkondadele olid ette valmistatud ülesanded, nagu ristsõna lahendamine, eseme kaalu arvamine, mutri keerutamine keermelatil, auto lükkamine, laskesuusatamine, kinnises kotis kivide hulga äraarvamine, distantsi hindamine, pusle kokkupanek, vee abil torust eseme kättesaamine ja märgistatud puude kokkulugemine.

Eesmärk oli anda kõikidele võistkondadele võrdsed võiduvõimalused ja nii ka läks. Kiirus andis vaid mõned lisapunktid, aga

kõige enam teeniti punkte edukalt ülesandeid sooritades. Võistkondadel oli raja läbimiseks antud kaks ja pool tundi, kuid esimesed lõpetajad saabusid finišisse juba 51 minutiga. Viimasel võistkonnal läks aega tund ja 34 minutit.

Põhivõistluse lõppjärjestus sai selline:

1. Kõrgeima poodiumikoha hõivas **Saue linna võistkond** 47 punktiga 50 võimalikust.
2. Teisele kohale tulid **Hüüru Kiired** 46 punktiga.
3. Kolmandale kohale tuli **Pällu ja Tuula ühisvõistkond** 42 punktiga.
4. Neljandaks tulid **Koppelmaa Pätud** samuti 42 punktiga, aga nemad finišeerusid hiljem.
5. Viienda koha hõivas **Maidla** 37 punktiga.
6. Tubli kuues koht läks sel aastal 35 punktiga **Ääsmäele**.

Palju õnne võitjatele ja samuti kõigile osalejatele!

Selle aasta jüriööjooksu toetasid Saue vallavalitsus, Endla talu, Santa-Maria, Kadarbiku talu, Würth, BalSnack ja Makita. □

JÖGISOO KÜLA PILDISTAMINE

Sel aastal möödub Jõgisoo küla esmamainimisest 775 aastat. 15 aastat tagasi koostas Jõgisoo seltsimaja juubeli puhul albumi „Jõgisoo küla 1925-2001 sõnas ja pildis“. Albumi võttis külarahvas hästi vastu. Praegu on käsil selle albumi uuendamine ja täiendamine, pealkirjaks „Jõgisoo küla 1241-2016“.

Seoses sellega palume teie abi ja mõistvat suhtumist maikuu teisel poolel, kui teie õue võib tulla keegi seltsimajast ja palub luba pildistada. Võite ka ise pildistada. Pildi juurde kirjutage, mida pildistasite ja millal.

Et tegevus paremini sujuks, palume teil valida endale sobiv pildistamise kuupäev, kas 21. või 28. mai, ning kas hommiku- või õhtupoolik. Sobiv aeg koos oma kontaktiga saatke palun meile e-kirja teel info@jogisooseltsimaja.ee või helistades telefonil 5012 033 Ülle.

Jõgisoo seltsimaja

NELJA VALLA KOGU

Nelja Valla Kogu kutsub tegevuspiirkonnas tegutsevaid ettevõtjaid, mittetulundussektori ja kohalike omavalitsuste esindajaid maikuu toimuvatele infopäevadele, kus tutvustame, millisteks tegevusteks ja millistel tingimustel saab 15.-22. augustil 2016. aastal avatavas taotlusvoorus LEADER-programmist toetust taotleda.

INFOPÄEVAD TOIMUVAD:

10. mail Harku vallamaja koosolekute saalis kell 16.30-19

12. mail Vanamõisa seltsimaja saalis kell 16.30-19

PÄEVAKAVA

- 16.30 Kogunemine, registreerimine, tervituskohv.
- 16.45 Nelja Valla Kogu strateegia 2015-2020 lühituttustus. Info avatava taotlusvooru kohta - NVK juhatuse esimees Anu Altmets.
- 17.00 Nelja Valla Kogu toetusmeetmed ja taotlemine (4 toetusmeetmed) - NVK tegevjuht Annika Jõks
- 18.00 Uus LEADER määrus ning projektitaotluste menetlemine PRIAs.
- 18.30 Avatud arutelu, küsimused ja vastused.
- 19.00 Infopäeva kavandatav lõpp.

Registreeru sulle sobivale infopäevale info@4kogu.ee. Infopäeval osalemine on tasuta.

IMESID JUHTUB HARVA, AGA SIISKI

Kuidas te end tunneksite või mida mõtleksite, kui naljapäeval, 1. aprillil, potsatab äkitselt e-postkasti kiri, mis teatab, et olete saanud 1000-eurose annetuse? Väga hea aprillinali, eks ole?

Just selline elevust tekitav lugu Ääsmäe lasteaiaga juhtuski. Saabunud kirjas seisis mustvalgel, et kuna meie lasteaias käivad mitmed Toode AS töötajate lapsed, siis olgu nende 1000-eurone panus meile abiks uute plekkseppade kasvatamisel.

See oli südamest tehtud heategu. Kui küsida inimeste käest, miks nad head teevad, siis tavaliselt tekib pikk paus. Tõenäoliselt sellele ühest vastust polegi. Suure südamega inimesed teevad ikka head, sest see on neile loomuline ja igapäevane.

Ääsmäe lasteaiad on Toode AS-ile väga tänulik. Saadud raha eest ostame oma mänguväljakule uue pesakiige.

Tänudega, Ääsmäe lasteaiad

Baltica liikumise kogukond kutsub kokku meie pärimuse huvilised ja harrastajad jaanipühal, 24. juunil Vanamõisa Vabaõhukeskusesse

Rahvusvaheline pärimuspidu Baltica tähistab tänavu Eestis 10. juubelipidu ja 2016. aasta teemaks on jaaniaeg. Balti riikide ühine folkloorifestival sai alguse 1987. aastal, et säilitada meie paikkondlikke traditsioone ja pärimust. Sel korral on jõudnud pärimuspidu Harjumaale Vanamõisa.

Varasemalt on folkloorifestivali peetud pealinnas ja suuremates maakondade keskustes, kuid soovime jõuda tagasi juurte juurde, tagasi looduse ja kogukonna keskele, kust rahvapärismus oma alguse ja jõu on saanud. Seetõttu valisime välja kaks kaunist paika, Põhja-Eestis Vanamõisa ja Lõuna-Eestis Moost, kus peame ühiselt ja vääriliselt suurt pidu ning tähistame jaaniaega. Samuti pöörame tähelepanu pärimuslikele jaaniõhtutele, mida võiks tänapäeval rohkem toimuda, tuues kogukonnad kokku külalplatsile või koduõuele, ärgitades meeles pidama vanarahva tarkusi ja toimetusi. Baltica kogub kokku päris ehedad Eestimaa jaaniõhtud ning saadab neile külla folklooriseltsid meilt ja mujalt.

Vanamõisa saabuvad folkloorirühmad, ansamblid, lauluseltsid ja pillimehed üle Eesti ja toovad kaasa oma paikkondade jaanilaulud, laulumängud, pillilood. Vanamõisa jaanipühal kõlavad lauluplatsilt jaaniajaga seotud regilaulud, tantsuplatsil veetakse eest tantsu ja jaanitule ümber kõlab pillimuusika. Just nii, nagu peeti pidusid vanal ajal kõik saavad tunda end peo osaliste ja kaasalööjatena. Kõigil avaneb võimalus kaasa teha, tuletada meelde vanu ja õppida juurde uusi lugusid. Pärimuspeole on sissepääs prii, teretulnud on aga ühisele peolauale jaaniajast ja rahvakultuurist inspireeritud toit või jook. Oodatud on meie pärimuskultuuri hindavad inimesed ja need, kes soovivad sellega rohkem tutvust teha.

Baltica pärimuspeod on suunatud peredele ja eri põlvkondadele, pidusid ja pühasid võiks ikka pidada kogu perega koos.

Kultuurilist mitmekülgust ja uusi kogemusi toovad pärimuspeole Eestis elavad vähemusrahvused ja Baltica väliskülalised. Võõrsilt on oodata kümnet folklooriga tegelevat kooslust, kellele kõigile on tähtis oma maa traditsioonide hoidmine ja rahvakalendri tähtpäevade tähistamine. Laseme neil tutvustada oma rahvaste suvise pööriaja kombeid, esitada laule ja õpetada ringmänge. Külla tulevad ansamblid naaberriikidest Lätist, Leedust, Soomest, Venemaalt (Pihkvast) ning veidi kaugemad külalised Poolast, Valgevenest, Ukrainast, Šveitsist ja Gruusiast. Kõik ansamblid on oma riikide folgimaastikul tuntud ja tunnustatud tegijad ning esinetud on paljudel festivalidel ja kontsertidel. Baltica soovib pakkuda neile sooja vastuvõttu Eestis ja ehedaid esinemi-situatsioone päris reaalsetel külapidudel. Tulge teiegi vägevast gruusia meestelaulu kuulama, läti leedopäeva kommetega tutvuma, soome ja poola rahvatantsu õppima ning šveitslaste Alpi sarvede mängu kuulama!

Pärimuspidu Baltica 2016 toimub 24. juunil algusega kell 16 Vanamõisa Vabaõhukeskuses. Pärimuspidu korraldab Eesti Folkloorinõukogu.

www.baltica.ee /
www.facebook.com/balticaeesti

PROTTEN
23. SÜNNIPÄEV
13-16 mai
*P 15 mai Keila kauplus suletud
Kõigis PROTTEEN kauplustes
KOGU KAUP -23%
Laupäeval, 14. mail kell 10-15
KEILA esinduskaupluses
sünnipäevalistele ilunurk
* suvised ilu- ja meiginipid
* TORT

LAAGRI TALUTURG
SAUE VALLA KULTUURIKESKUSE ÕUEL
VESKITAMMI 8, LAAGRI
14.05 JA 28.05
KELL 10.00-14.00
AVATUD HOVIKOHVIK,
KUS PAKUTakse KODUSEID KÜPSETISI JA KOOKE.
TULE TALUTURULE!
LISAINFO JA REGISTREERIMINE:
SAUE VALLA KULTUURIKESKUS • TEL 679 6765 • VESKITAMMI@SAUEVALD.EE

SAUE VALLA JA LINNA
RATTARETK
LÄBI NELJA ÜHINEVA OMAVALISTUSE
4. juunil 2016
distsants 55 km
MARSRUUT:
Turba kooli staadion >>
Turba elektrijaam >>
Riisipere mõis >>
Nissi kirik >> Kernu vallamaja >> Pae karjäär >> Kernu mõis >> Allika külalplats >> Ääsmäe külalplats >> Jõgisoo seltsimaja >> Saue jaanitule plats >> Vanamõisa vabaõhukeskuse parkla
START
kell 12.00
Turba kooli staadionilt.
FINIŠ
umbes kell 19.00
Vanamõisa vabaõhukeskuses
PÄEVA JUHIB
Sven Sumberg
Retkel toimuvad mitmed vahepeatused, kus saab puhata ning tutvuda kohaliku elu-olu ja vaatamisväärsustega.
Kõikide rattaretkel osalejate vahel loositakse välja mitmeid hinnalisi auhindu
Peaaühinnaks JALGRATAS
Osalustasu kuni 31.05 4 eurot / 01.06-04.06 8 eurot. Osalustasu sisaldab stardipaketti, jalgrataste hooldust retkel, lõunasööki, kultuuriprogrammi, ekskursioone. Registreerimine alates 01.05 veebilehel www.vabaohukeskus.ee

VANAMÕISA VABAÕHUKESKUSES
22. JUUNI ALGUSEGA 18.00
JAANI SIMMAN
PEAESINEJA:
Kukerjillid
ÕHTUT JUHIB SVEN SUMBERG
AVATUD LASTEALA
UPPSARI POPFOLK TANTSULAVASTUS:
PÄRIS ARMAS SÕBRALIK KAMP
PILET 7 €, alla 140 cm sissepääs tasuta
www.vabaohukeskus.ee

Vanamõisa vabaõhukeskuses
28. mail kell 14:00
RAHVAMUUSIKAPÄEV
Jaak Johanson
Saku Mandoliinid
Nõmme Akordioniklubi
Saue Kapell
Nõmme Pillikoor
Meestelaulu ansambel Lüü-Türr
Pärimuslaulu seltsing
Rannapõngerjad
Sille Krooni Laulustuudio
ja teised
TULE JA NAUDI KAUNIST
KEVADPÄEVA KOOS
MUUSIKAGA!
Avatud kohvik
www.vabaohukeskus.ee
TASUTA

**KONTSERT
ÕUEKOHVIKUD
TURG
ÕNNELOOS**

**30. MAIL
KELL 17.00**

ÜRITUS ON TASUTA

**LAAGRIKOOLI
SISEHOOVIS**

ÜRITUSE TOLU ANNETATAKSE SAUE VALLA HEATEGEVUSFONDI "ELÜS ON HOOLIMIST"

**LAAGRIKOOLI
SUVEALGUSE FESTIVAL 2016**

Lembit Teinbas

Saue
Möödunud aegade kaja

Tänassilma • Pääsküla • Jälgimäe • Rahula
Kerguta-Vanamõisa • Lehmja • Üksnurme • Saku

TUNNE OMA KODUPAIGA AJALUGU

Äsja ilmunud raamat „SAUE - Möödunud aegade kaja“ käsitleb Saue ja Saue lähedaste Tänassilma, Pääsküla, Jälgimäe, Rahula, Kerguta-Vanamõisa, Lehmja, Üksnurme ja Saku asumite kujunemist alates taanlaste maalelekust ligi 800 aastat tagasi kuni Eesti iseseisvumiseni 1991. aastal. Kirjeldatud on preestrite ristimiskäike, Ordumeeste vallutusi, Moskoviitide võimuiha, talude pärisest ostmisi, sõda ja kaasnevaid kannatusi. Ja muidugi Eesti riigi sünni, Vabadussõda, okupatsiooni ja aegu, kui meie kodumaast oli saanud võõra võimu tallermaa. Kõike seda on tehtud eesmärgiga avada mineviku leheküljed tänasele lugejale.

12. mail kell 18 Saue Mõisas on raamatu esitlus koos ostuvõimalusega.

Infot raamatu esitluse ja müügikohtade osas saab tel. 5235484, 53436238 ja e-mail: tlembit@gmail.com

**TÄHETARGA
ETTEVALMISTAV EELKOOL**

LAAGRIS (Saue valla Kultuurimajas)

2016/2017 TUNNIKAVAGA SAAB TUTVUDA - www.tahetark.com

✓ EELKOOL 5 - 6 AASTASED
✓ EELKOOL 6 - 7 AASTASED

Tähetaeg eelkool on asutatud klassiõpetajate poolt. Teeme algust küll tähtede ja numbrite õppega, kuid olulisel kohal on seejuures õpetada kuulamisoskust, laiendada sõnavara, õpetada kannatlikkust, suhtlemist, arvestamist kaastastega, tähelepanu ning püsivust.

INFO JA EELREGISTREERIMINE
www.tahetark.com
tahetark.huvikool@gmail.com
+372 585 22 440

**TÄHETARGA
ETTEVALMISTAV EELKOOL**

TÄHETARGA ETTEVALMISTAV EELKOOL ON ALUSTANUD REGISTREERIMIST 2016/ 2017 ÕPPEAASTAKS:

- 4 - 5 aastaste MÄNGUKOOLIRÜHMA
- 5 - 6 aastaste EELKOOLIRÜHMA
- 6 - 7 aastaste EELKOOLIRÜHMA

INFO JA REGISTREERIMINE
www.tahetark.com
või tel. 585 22 440

E- post: tahetark.huvikool@gmail.com

KUTSUME LASTEAIAEALISI LAPSI OSA VÕTMA KUNSTITÖÖDE KONKURSIST TEEMAL „AHVATLEV ÕUEKUNST“.

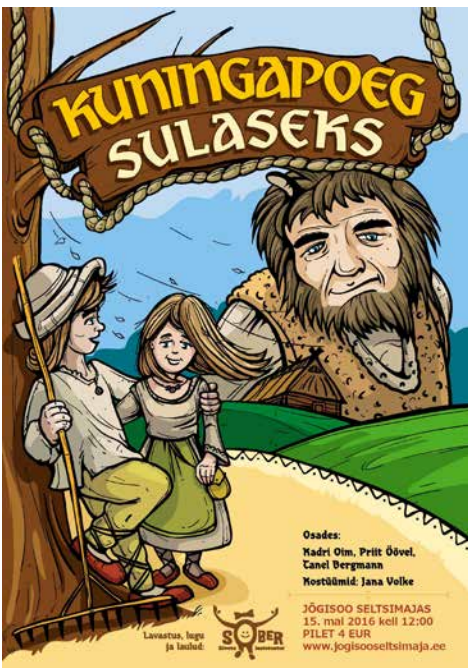
Foto lapse kunstitööst saata 13. maiks aadressile loovadtegevused@gmail.com. Häälendada saab oma lemmikute poolt facebooki lehel „Loovad tegevused“, pannes fotole „meeldib“.

Hääletamine lõpeb 31. mail. Foto juurde lisada lapse nimi, vanus, kunstitöö pealkiri, lasteaed ja juhendaja nimi. Kõikidele osavõtjatele ja juhendajatele tänukiri, tublimatele auhindad. Nõlvaku Lasteaia õpetajad, Eliko Tippi ja Kätlin Kontkar

**KUNINGAPOEG
SULASEKS**

Osades:
Kadri Oim, Priit Oovel,
Canel Bergmann
Kostüümid: Jana Volke

JÕGISOO SELTSIMAJAS
15. mail 2016 kell 12:00
PILET 4 EUR
www.jogisooseltsimaja.ee

LOLLIDEMAA
MONOETENDUS KAHES VAATUSES

**LAVAL:
INDREK TAALMAA**

„KUI KULDÕUNDI MAHA KÜLVAD SIS KASVAB RAHAPII MIS ON TÄIS KULDÕUNTE.“
SELLEST TUNTUD MUINASJUTUST ONGI INSPIREERITUD SEE ETENDUS,
KUS PUUDUTAME INIMLIKE NÕRKUSI, PÄHESID NING RUMALUST,
SEDA KÕIKI LOOMULIKULT LAH KÕIKIKA. ETENDUSES ON VÄRVIKAID
KARAKTEREID JA PALJU ARATUMISRÕHMU, MIDA ERINEVATE LÕHUUDEGA PAKUB
„LOLLIDEMAA“

18. juuni 2016 kell 20:00 JÕGISOO SELTSIMAJAS
Pilet: 10 EUR müügil kohapeal

Saue valla
avatud külavärvad

JÕGISOO KÜLA
18. juuni 2016

11:00 Avamine
Toimub näitus "Jõgisoo küla 2016"
laat, mängud perele
Peaa hinnaks 50.- kinkekaart Jõgisoo Forelli
11:30-12:30 Jänku Juss mängib lastega
13:00 Külapiit
14:00 Päevase ürituse lõpp
20:00 Indrek Taalmaa monoetendus
"Lollidemaa" Pilet 10 EUR

www.jogisooseltsimaja.ee

CITYMOTORS esitleb
**LAAGRI
ROBOCITY**
14. mail 2016

**Kohtume 14. mail
kell 10–17
Laagri City
Kontserdimajas!**

Vaata lisaks:
<http://laagri.robocity.ee/2016/>

Vaasan Baltic AS kuulub Lantmännen kontserni. Lantmännen on Rootsi põllumajandusühistu, mille omanikuks on Rootsi põllumajandustootjad. Kontsernis on neli äriükskonda: põllumajandus, masinad, energia ja toiduained. Lantmännen on juhtpositsioonil rahvusvahelises pagariäris külmutatud ja värsket leiva tootmisel. Eestis kuulub Lantmännen kontserni ka AS Leibur. AS VAASAN Baltic alustas tööd jaanuaris 2013, tehases toodetakse külmutatud pagaritooteid.

VAASAN BALTIC OTSIB OMA MEESKONDA LAOTÖÖTAJAT

Kelle peamine tööülesanne on toorainete vastuvõtt ja ladustamine ning tootmisesse väljastamine, valmistoodangu ladustamine sügavkülma.

Töö toimub graafiku alusel kahes (päevane ja öine) vahetus. Tööle asumiseks on vajalik kehtiv toidukäitleja tervisetõend, mille väljastab perearst.

EELDAME:
tõstuki juhtimise oskust
korrektsust ja kohusetundlikkust
peremehtunnet oma töö suhtes
meeskonnatööle orienteeritust

PAKUME:
motiveerivat tasu (palk ja bonus)
stabiilset tööd edukas ettevõttes
väljaõpet töökohal
häid olmetingimusi uues
tootmishoones

Töö asukoht: Kungla 4, Saue
**Kandideerimiseks palume saata CV
mall.heinla@vaasan.com**
Lisainfo telefonil: +372 6 504 690,
personalispetsialist
**Kandideerimise tähtaeg:
22.05.2016.**

KULTUURIKALENDER MAI - JUUNI

AEG	ÜRITUS	TOIMUMISKOHT, AEG	KORRALDAB	KONTAKTID
1.-30.05	Saue valla lasteaedade tööde ühishäiritus	Saue valla kultuurikeskuse pikas saalis ja fuajees	Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
7.05	Emadepäeva kontsert balleti „Pähklipureja“ teemadel.	kell 11 Saue valla kultuurikeskuses. Tasuta!	Saue valla kultuurikeskuse muusikastudio Vikerkaar ja Saale Fischeri klaveriõpilased	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
7.05	Valmistame sushit!	Kell 15 Hüüru mõisas saab juhedaja käe all valmistada 2 rulli ehk 16 ampsu sushit. Osalustasu 20 €.	Hüüru külaselts, agentuur Mi Vida	Lisainfo ja registreerimine kuni 4.05 soovivad@mivida.ee või tel 5645 3339.
7.05	Emadepäeva kohvikuõhtu Kate'i ja Tõuniga	kell 16 avatakse Ääsmäe külaplatsi kohvik, kontserdi algus kl 18, pilet 10 €	MTÜ Ääsmäe Külakogu	Kontsrdile vajalik eelnev registreerimine Ääsmäe kodulehel aasmae.weebly.com
8.05	Saue valla MV discgolfis	Vanamõisa vabaõhukeskuses	MTÜ Keila Mets	
8.05	Mängukool 5-7-aastastele	kell 11 Jõgisoo seltsimajas	MTÜ Saue-Jõgisoo Haridusselts	Vajalik eelregistreerimine: Ivika 5120 730, info@mangukool.ee, www.jogisooeltsimaja.ee
8.05	Emadepäeva kontsert, esineb Jaan Sööt	kell 13 Hüüru mõisas. Tasuta!	MTÜ Hüüru Külaselts	www.huuru.ee
9.05	Saue valla mänguteatri etendus A. Kitzbergi „Pila Peetri testament“	kell 19 Saue valla kultuurikeskuses Tasuta!	Saue valla mänguteater, Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
12.05	Leader-programmi infopäev ettevõtjatele ja MTÜ-dele	kell 16.30 Vanamõisa seltsimajas	Nelja Valla Kogu	
14.05	Laagri taluturg	kell 10-14 Saue valla kultuurikeskuse õuel	Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
14.05	Valingu ja Aila avatud külavärvad	kell 11-23 Valingul ja Ailas	Valingu ja Aila atsakad inimesed	FB-leht: Valingu ja Aila külavärvade- ja kohvikutepäev
14.05	Laagri Robocity	kell 10-17 Laagri City Kontserdimajas	MTÜ Laagri Kogukond	laagri.robocity.ee/2016
14.05	Mõisate tuur	kell 11 väljasõit Pääsküla jaama juurest	MTÜ Ääsmäe Külakogu	Registreerimine tuurile ning lisainfo külastatavate mõisate kohta http://aasmae.weebly.com
15.-20.05	Lahtiste uste päev „20 aastat beebikultuuri kultuurikeskuses“	kell 11 Saue valla kultuurikeskuses. Iga päev toimuvad ennelõunal erinevad tegevused.	Ms Vikerkaar ja teised kultuurikeskuse huviringid	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
18.05	Hüvastijätt Laagri lasteaia vana majaga	kell 15.30-19 Laagri lasteaia	Laagri lasteaed	
21.05	Kirbuturg	kell 10-14 Saue valla kultuurikeskuse õuel	Marika Grünberg, Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
21.05	Kevadlaad ja kirbukas Tuulas	kell 11-16	Tuula Tutulus	maiavoites@hotmail.com
22.05	Tervislike küpsetiste koolitus	kell 12 Ääsmäe külaplatsi kohvikus	MTÜ Ääsmäe Külakogu	http://aasmae.weebly.com
24.05	Lasteaedade rahvatantsupäev	kell 10 Laagri kooli staadionil	Laagri lasteaed	
28.05	Laagri taluturg	kell 10-14 Saue valla kultuurikeskuse õuel	Saue valla kultuurikeskus	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
28.05	Rahvamuusikapäev	kell 14 Vanamõisa vabaõhukeskuses Tasuta!	MTÜ Vanamõisa küla	www.vabaohukeskus.ee
30.05	Laagri kooli suvealguse festival	kell 17 Laagri kooli sisehoovis	Laagri kool	
1.06	Koorikontsert – esinevad naiskoor Gaudete ja vokaalansambel AnnabRe	kell 19 Saue valla kultuurikeskuses Tasuta!	Saue valla kultuurikeskus, naiskoor Gaudete	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
4.06	Saue valla beebipäev (kutsetega)	kell 10.30 Saue valla kultuurikeskuses	Saue valla kultuurikeskuses, Saue vallavalitsus	tel 6796765, info.veskitammi@sauevald.ee
4.06	Saue valla ja linna rattaretk	kell 12 start Turba kooli staadionilt	MTÜ Vanamõisa küla	www.vabaohukeskus.ee

KEVADLAAT JA KIRBUKAS "TUULA TUULUTUS"
21.05.2016 kell 11-16

ROHEVAHETUS

Too laadale väärt riidekraam, tibupojad, taimeistikud, mesi, käsitöö, küpsetised jne.

AVATUD KOHVIK

Registreerimistasu: tuled oma telgiga või müüd auto pealt on tasu 6 eurot, väiksemad platsid 3 eurot.

Registreerimiseks saada e-mail kuni 19.05 aadressile maiavoites@hotmail.com

ÜRITUST KORRALDAB MTÜ TUULA TUTULUS

Emadepäeva kohvikuõhtu koos Kate ja Tõun'iga

Ääsmäe Külaplatsi kohvik
07.mai

Külaplatsi kohvik avatud 16.00
Kontsert algab 18.00
Pilet 10 eurot

Kontsrdile vajalik eelnev registreerimine <http://aasmae.weebly.com/kehvikuohutu-koos>
Üritust korraldab Saue valla Kultuurikeskus
Stiil spordil aasmak@post.ee või telefonil 55 660 875

Ääsmäe kevadlaad
05.juunil 2016
10:00-15:00
Ääsmäe külaplatsil

Laadale registreerimine
www.aasmae.weebly.com

MÜÜA HALJASTUSMULD, LIIV, KILLUSTIK. TOOME KAUBA ISE KOHALE. KOPP-LAADURI TEENUS. INFO TEL. 53460382

FEKAALIVEDU TEL 56 256 258 OÜ FEKALIST

SAUE VALLA LASTEAEDADE TANTSUPÄEV
24.mai 2016 kell 10.00
toimub Saue valla lasteaedade rahvatantsupäev Laagri Kooli staadionil.

TÄNAVAKULTUURI FOTOTIIM

LOOVUSTIIM TEATRITIIM GRAFFITITIIM SPORDI- JA MATKATIIM

ROBOOTIKA-TIIM 6-10.06.2016 OSALUSTASU 5 PÄEVA - 80€

DISKO TRENDITIIM Noortele vanuses 7-15 Saue valla Kultuurikeskuses Veskitammi 8, Laagri, Saue vald

VAHUPIDU INTERAKTIIVNE SEIKLUSMÄNG Registreerimine: www.linnalaager.ee tel 679 6765, 5660 6229

Sõbrad ja toetajad SAUE VALLA KULTUURIKESKUS

LINNALAAGER

21.mai kell 10.00-14.00 Saue valla kultuurikeskuse õuealal

Veskitammi 8, Laagri

KIRBUTURG

OOTAME KÕIKI

OSTMA-MÜÜMA-VAHETAMA

Lastekaubad, raamatud, riided, mänguasjad jms

Registreerimine: Marika Grünberg gsm 56676272, haidogrunberg@hotmail.com

KOHATASU 1 EUR

22.06.2016 kell 19.00 Maidla Seltsimaja lõkkeplatsil

JAANITULI

ANMATINO JA ELUMEEES erikülaline

EESTI GUN lastega tegelevad

Elsa, Anna ja Olaf

Kohapeal toitlustaja!

SISSEPÄAS TASUTA

Korraldaja: MTÜ Maidla Külaselts mitt.margit@gmail.com 53 451 401

Laagri Tervise
särtsakad treenerid
ootavad Sind
rühmatreeningutesse!

**Esimene
proovikuu
vaid hinnaga
35€**

Esmaspäev
18:00 BodyFit
19:00 BodyInterval

Neljapäev
18:00 ZUMBA
19:00 TBA
20:00 Jooga

Teisipäev
17:00 Jooga
18:00 Ringtreening
19:00 Zumba

Reede
18:45 Ringtreening

Kolmapäev
18:00 PumpFX
19:00 bodyART

Pühapäev
12:00 bodyART
18:00 Fatburning

WWW.LAAGRITERVIS.EE

SAUE AUTO

TEHNOÜLEVAATUS
Hinnad head, pensionäridele
kehtib erisoodustus!

TEHNOÜLEVAATUSPUNKT ON AVATUD
E-R 09:00 - 18:00 L 09:00 - 14:00

Tel: +372 610 5056 E-mail: ylevaatus@sau-auto.ee
Tule 21, Saue www.sau-auto.ee

IVECO

Anname üürile
98,5 m² büroopinda
koos lao/
arhiiviruumiga.

Lisainfo
E-R kl 09:00-17:00
telefon 677 9060.

KAUPLUS AVATUD
LAAGRI RIMIS
IGA PÄEV 10.00-19.00

TULE VAATA HÄID
PAKKUMISI -
kleidid, seelikud,
pluusid, teksad, jakid,
käekotid jne.

**SOOVIN OSTA GARAAŽI
LAAGRIS VÕI SELLE
LÄHIÜMBRUSES.**
TEL 56214956

Kingsepp Laagri Rimis
(Pärnu mnt 556a)
parandab jalatseid-kotte,
teeb võtmeid.
Sooduskaart igale kliendile
535 48845 Enn

**HELGA
TAIMEAED**
www.helga.ee | tel. +372 527 2640
TUNTUD VANAD JA HUVITAVAD UUED
PÕNEVAD PÜSIKUD VALGUSESSE JA VARJU
AVATUD
K-L
12-19

TEHNIKAKESKUS.EE
51 900 402

AVATUD
E-R 08-18
L 09-14

UUS POOD KEILAS

- Aia- ja metsatehnika müük, hooldus ja remont
- Ketiteritus
- Tööriistade rent ja remont
- Fiskars ja Gerber noad ja aiatööriistad
- Josera kassi- ja koeratoidud
- Kastmistarvikud, liitmikud ja voolikud
- Kinnitusvahendid ja ehitusnurgad

Tehnikakeskus OÜ, Haapsalu mnt 57, Keila, Harjumaa

**10. MAIL SAAB
MEIE KOHVIK 6 AASTASEKS**

KÕIK JOOGID -10%
TASUTA SOOJAD SAIAD JA GRISSINID
SUPPIDE KÕRVALE

Tasuta wifi, parool: meiekohvik
Tere tulemast!

Toitude ettetellimine: 5583139
Veskitammi 3, Laagri Meie Kohvik (Soe toit, soe tuju)
Tel. 6796999; 5583139

KAURI
RIDAELAMUD

14. mai kell 12-15 KLIENDIPÄEV!

UUED RIDAELAMUD Laagri aleviku kõrval

- 4 tuba • mugav väliterrass • väga madalad küttekulud
- asjalik planeering • kõik oluline paari kilomeetri kaugusel

Rünno Sulg | Tel: 507 9552 | www.upc.ee/kauri

ÜHINENUD
KINNISVARA-
KONSULTANDID

**EURO
APTEEK**
tervis parima hinnaga

UUS APTEEK SAUEL OOTAB TEID!

ASUME MAXIMAS, LADVA 1
E-R 10-20; L,P 10-18

Avamispakkumised kehtivad kuni 15.05.16 või kuni kaup jätkub.

PAKUME TÖÖD

Tööstuste ja värvate paigaldajale. Nõuded

- ehituskogemus
- B-kat.juhiload
- tehnikahuvi

CV ja palgasoo

palume saata:

info@hansadoor.ee

Tule 17, Saue tel: 6 596 912

HANSADOOR

TEEN KEVADISI SAETÖID
AIAS, HEKILÕIKUS,
VAJADUSEL KA
VÕSALÕIKUS.

Tel.55547291

Otsime KODUEKSTRA Rocca al Mare keskuse kauplusesse töökate ja sõbralikke

KLIENDITEENINDAJAT

Palume saata oma CV: maret.harm-tilk@koduekstra.ee, kandideerida läbi CV-Keskuse süsteemi või tuua oma CV kauplusesse.

comarket

Uuri lähemalt meie kodulehelt www.comarket.ee ja täida ankeet või saada CV aadressile cv@comarket.ee

ABC Supermarkets AS on eestimaine ettevõte, mille kaubamärgid on Comarket, Solaris Toidupood ja Delice Toidupood. Peame tähtsaks oma klientide soove, sõbralikke ja kiiret teenindust, kaubavaliku värskest ning ajaga kaasaskäimist.

Tule tööle Laagri või Laulasmaa Comarketisse

**KAUBAVASTUVÕTJAKS
SAALITÖÖTAJAKS
KLIENDITEENINDAJAKS
ANDMESISESTAJAKS
SUVETÖÖTAJAKS**

Helista ja uuri lisa:
674 7846, 53 317 402 (Triini)

EHITUSLUBA.EE

EHITUSLUBA.EE AITAB TEIL TAOTLEDA MAJA, SUVILA, AIAMAJA, EHITISE, VEE- JA KANALISATSIOONI TORUSTIKE EHITUS- JA KASUTUSLUBASID.
info@ehitusluba.ee Tel 58 119 064

OÜ Holgersson pakub tööd
**PUHASTUS-
TEENINDAJALE**

Tabasalus 3x nädalas
Palk 240 eurot kuus, bruto.
Info: 5020274.

GRETE GURMEE

+372 58 170 618
gretegurmee@gmail.com
www.facebook.com/gretegurmee

TORDID KOOGID KRINGLID

PAKUN MURUNIITMISE JA TRIMMERDAMISE TEENUST NII KODUAEDADES KUI KA SUUREMATEL ALADEL.

Eelistatud vallad:
Saku, Saue, Kiili, Kohila
Helista ja küsi lisa! Tel: 5566 0790

HANSADOOR

- AIAVÄRAVAD
- GARAAŽIUKSED
- PAIGALDUS

TULE 17, SAUE
tel: 6 596 912
info@hansadoor.ee

17 AASTAT KOGEMUSI - VANAD KALAD OMAL ALAL!

**KAARDID
ENNUSTAVAD**

Tel 900 1727 • 24 h

Hind 1,09 €/min
Sooduspakkumine: www.ennustus.ee
Kätelt ennustamine veebis:
www.hiromantia.eu**SAUE LOOMAKLIINIK**Avatud: E-R 15.00-19.00
Sooja I, Saue tel. 600 3382
www.sauekliinik.ee
KODUVISIIDID**SAGRO**

- * Autode remont, keevitus ja värvimine
 - * Kliima kontroll ja täitmine
 - * Õlivahetus
 - * Tehniline ülevaatus
 - * Transportteenus,
 - * Fekaali vedu
 - * Autoparkla
- AS Sagro automajand
Vae 3, Laagri, Harju maakond
Tel. 679 6858, GSM 515 8242
e-post: raul@sagro.ee

KÕIK POTTSEPATÖÖD -
AHJUD, PIIIDID,
KAMINAD, SOOJAMÜÜRID.
KUTSETUNNISTUS 093968
IVAR 56651812
IVARKABI@YAHOO.COM

**Hoiame kodud
tuleohutuna**
Korstnapühkimisteenus
Lõõrid Puhtaks OÜ
Kontakt: +372 5249001
info@lõõrid.ee www.lõõrid.ee

ForestInvest.ee
Eesti metsad korda

Ostame:

- * raieõigust
- * metsakinnistuid

Teostame:

- * raie ja kokkuveo teenust

Puhastame:

- * võsast kraavide ja teede ääred
- * võsastunud põllud ja heinamaad

Tel. 53 050 979
www.forestinvest.ee
info@forestinvest.ee

TAVA

Pakume järgnevat teenuseid:
- hoonete projekteerimine
- hoonete tagantjõrgi seadustamised

Arhitektuurbüroo TAVA OÜ
info@abtava.ee / www.abtava.ee
tel. 58171 894 ja 5280210

Anne Vau
õmblus- ja rätsepätööd

Saue, Vanamõisa
tel: +372 53 954 260
e-mail: anne@vau.ee

**SISEVIIMISTLUSTÖÖD,
KORTERID, ERAMAJAD
JA BÜROOD.**

Kontakt. 56662076
rocky.ehitus@gmail.com

**MEIE LEIAME
OSTJA!**

Vaata parimaid pakkumisi: www.1partner.ee

Kaili Tamm
56 268 258
66 84 700

Olmer Öigus
56 560 460
66 84 700

OST • MÜÜK • ÜÜR
HINDAMINE • INVESTEERIMINE

1Partner
KINNISVARA

Müüa soodsalt
Keila vallas Aarnamäe
karjääril SÕELUTUD
JA SÕELUMATA MULDA.
Transpordivõimalus.
Tel. 56 564 103, pallemer@gmail.com

info@looduskivi.com
www.looduskivi.com

Vastupidav kvartsitkivi otse
laost. 53 463 460

**POTTSEPATÖÖD JA
KORSTNAPÜHKIMISTEENUS
(AKTI VÄLJAKIRJUTAMISEGA).**
Uute küttekahade ehitus ja
vanade remont. 9-aastane
töökogemus ja kutsetunnistus.
Telefon: 56903327.

 Lembitu Lilleaed

**SUVELILLED
PÜSILILLED
AMPLID
TAIMED**

kasvatamine ja müük

E - L 9.00-20.00

Kuuse 9, Laagri
Tel 56508860

SUUR SOODUSTUS
KONTEINERITELE!!!
15.04-31.05

VEO- JA TÖSTETEENUS!

56 157 888
www.wthaldus.ee
info@wthaldus.ee

- * Veeteenused kaubikuga
- * Veeteenused 15t kalluriga
- * Ehitusmaterjalide vedu ja töstmine
- * Konteinerite rent ja vedu

KONTAKTANDMED:

Vae 2, Laagri,
Harjumaa 76401
Tel. 6796 843, 50 37 827
e-mail: info@tarn.ee

OÜ TARN TEOSTAB:

- Tänavakivide paigaldus
- Haljastuse rajamine ja hooldus
- Piirdeaedade ehitus
- Kopp-ekskavaatori, Bobcati ja Multilift-kalluri rent

ETTEVÖTTEL PIKAAJALISED KOGEMUSED – 25 AASTAT!

Sanitex**BLS** BALTIC LOGISTIC SOLUTIONS

Seoses uue logistikakeskuse avamisega Assakul otsime oma meeskonda:

**Komplekteerijaid
Töstukijuhte
C kategooria autojuhte
Kauba vastuvõtjaid**

Lisainfo e-mailil: personal.ee@sanitex.eu
Telefonil: +372 6226 363

